

Türkiye
Hilâliahmer
HÂMÎT
Mecmuası

15 Kânunevel 1928

ve

15 Kânunsani 1929

Ankara

1929

Hakimiyeti Milliye Matbaası

Münderecat

- 1 — Hilali Ahmer cemiyeti reisi doktor Refik Beyefedi Hazretlerinin Haki-miyeti Milliye refikimize beyanatları.
- 2 — Şefakat sigortası. muharriri : B. Kâmi.
Sihhati umumiyeye hizmet için içtimai sigortaların vezaifi Alman Sa-libi Ahmer mecmuasından
- 3 — Türingen de çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmeleri , alman Salibi Ahmer mecmuasından.
- 4 — On üçüncü Salibi Ahmer konferansı. İsviçre Salibi Ahmer mecmuasından.
- 5 — Darülfünunda hasta bakıcılık terbiyesi, profesör Hadgman tarafından.
- 6 — Diş ve ağız hastalıklarına karşı mücadele, Alman Salibi Ahmer mecsından
- 7 — Gayri faal şubelerimize B. Kâmil
- 8 — Hilali Ahmer havadisleri
- 9 — Beynelmilel Salibi Ahmer nizamı dahiliyesi hakkında Beynelmilel Salibi Ahmerin on üçüncü konfransa verdiği rapor

Derc edilmeyen evrak
iade edilmez

TÜRKİYE

Mekale ve ilânlar Ankara'da
Hilallahmer mecmuası
müdüriyetine gönderilmelidir

Hilâliahmer Mecmuası

Her ayın on beşinde merkezi umumî tarafından neşr olunur

Senelik abonası bir liradır

Telefon nûmerosu 1255

**Cemiyetimizin muhterem Reisi Dr. Refik Beyfendi Hazretlerinin Hilallahmerin
1928 senesindeki faaliyetine dair "Hakimiyeti Millîye," refikimizin
9kânunusani 929 tarihli nüshasında neşrolunan mühim beyanatı**

— Bir sene içinde görülen işlerden, bellibaşlı yardımlardan hulâsa olarak şunları söyleyebilirim.

Biliyorsunuz ki geçen sene içinde memleketimizde iki büyük hâdisе oldu: Biri İzmir zelzelesi, diğeri kuraklık. 31 Mart 928 de vukua gelen hareketi arz Torbalıyı harap etmişti. Evleri yıkılarak veya hareketi arzın temadisi yüzünden meskenlerine giremiyerek açıkta kalan binlerce vatandaşı yağmur, souk ve hastalıktan korumak üzere zelzele akabinde Eskişehir anbarlarımızdan, İstanbul'dan ve İzmir merkezimizden cem'an 1319 çadır verdik.

Bu çadırların Hilaliahme mal olduğu fiat 70,000 lirayı geçer. Hareketi arz üzerine halkımız Hilaliahme çok faydalı yardımlarda bulundu. Hareketzedelerden muhtaç olanların tamir edilecek meskenlerinin tamirat ve inşaatı için Müfettişi Umumimiz vasıtasile mahallinde esash tetkikat yaptırdık. Şu veçhile ihtiyaç miktarını tespit ettikten sonra hareketzedelere yeniden 45,000 liranın tevziine karar vererek bu işlerin tanzimi maksadile Merkezi Umumî âzasından Çorum Meb'usu Dr. Mustafa ve Tokat Meb'usu Hüseyin Hüsnü Beyleri İzmir'e gönderdik. bugün orada tevziata başlandığını zannediyoruz.

Yine bildiğiniz gibi İzmir'den başka

(Kalecik) ve Simavın (Dağardı) nahiyesinde vukua gelen zelzeleler de oldukça tahribat yapmıştı. Tahribatın derecesine göre bu iki mahalde ellişer çadır gönderdik. Kalecikte işe buhranı olduğunda burayay ayrıca da 3,000 lira verdik.

İzmir hareketi arzının akabında açıkta kalanlara işe, ilbas ve sıhhat hususlarında yardım için sarfedilen paranın yekûnu 16,000 lirayı mütevizdir. Demek oluyor ki zelzele sahalarında gerek çadır göndermek ve gerek işe, ilbas ve sıhhat yardımları için cem'an 134,000 lira sarfetmiş bulunuyoruz.

Konya, Aksaray, Kırşehir, Yozgat, Eskişehir, Afyonkarahisar, Çankırı Vilayetlerinde Ağustos ayındanberi memurlarımız köy, köy dolaşarak muhtaçlara dağıtmaktadırlar. Şimdiye kadar satın alınıp bu mintakalarda dağıttığımız unun yekûnu 1,000,000 (bir milyon) kiloyu mütevizdir.

Aynı maksatla Diyaribekir ve havalisi kuraklık muhtaçları için Birinci Umumî Müfettişlik emrine nakten 65,000 lira ve Malatya Vilayetine de 20,000 lira Yolladık.

Unların mubayaa ve tevzii masraflarile nakten gönderilen para yekûnu yarım milyon liraya yakın olduğunu söyleyebilirim.

Istanbulda resmi ve gayrresmi müesseseler ve eshabı hamîyyetin teberru'ları ile fakir mektepli çocuklara te'min edilmekte olan iâşenin teberruat olmasından dolayı inkıtâa uğradığını gazetelerde okuduk. Bu iâşenin devamını te'min için İstanbul merkezimize 12,000 lira gönderdik.

Bütün mektepli fakir çocuklar iâşesinin Hilaliahmere ait bir iş olmadığını çocukları himaye için başka teşekküller de bulunduğunu bilirsiniz. İstanbul fakir mekteplilerine ait iâşenin inkıtâ mahaza Merkezi Umuminin şefkat hissini tahrik ederek bu inkıtân önüne geçmek için mümkün olan azamî yardımlarda bulunduk.

Hilaliahmerin sulh zamanındaki vazifesini Cemiyet Nizamnamesi tespit etmektedir. Şayet fakir çocuklar iâşesi bu vezâif meyarında olsa herhalde İstanbul'dan çok fazla muhtaç bir halde bulunan Anadolu'daki Vatan yavruları ile beraber bu işle uğraşmak değil muavenet bütçemizin: umumî sermayemizin bile birkaç misli nispetinde varidat menbalarına malik olmak lâzımgelir.

Fakir çocuklara yaptığımızı söylediğimiz yardımlardan başka gene 1928 senesi içinde Bursa havalisinde vukua gelen

seylap dolayısıle Karacabeye ve Mustafa Kemal Paşa kazaları seylapzedelerine 4,000 lira gönderdik.

Irakta, Suriyede, İranda Harbi Umumi sebeble kalan bir kısım Türklerin anavatanına avdetleri için 2,000 lira sarfettik. Muhtelif yerlerde vukue gelen yangınlara yaptığımız yardımların yekûnu 12,000 lirayı mütecavizdir.

Ayrıca Uzunköprü'nün Çakmak köyü yangın muhtaçlarına çamaşır, battaniye, elbise ve saire verdik. Bulgaristandan Edirneye gelen muhtaçlar için kezaîk çamaşır, elbise ve saire dağıttık. Ankaraya işlerinin tıkkibi için gelen bir kısım malulinin müracaatlarını kabul ve yol masraflarını verdik.

İşte 1928 senesi içinde yapılan işlelerimizden hatıra gelenleri bunlardan ibarettir.

Bunlar haricinde Hilaliahmer Cemiyeti Nizamnamei esasisine tevfi kan milletin kendisine tevdi ettiği büyük işi başarmaya Büyük Reisimiz Gazi Hazretlerinin ibraz buyurdıkları teveccüh ve iltifata ispatı liyakat eylediğini vaktü zamanında gösterebilmek üzere kudreti ve sermayesi nispetinde mesaf sarfetmekte ve hazırlığı ona göre ikmale çalışmaktadır.

Şefkat sigortamız

Size bir arkadaşınız söylüyor:

— Tavsiye ederim azizim, sen de benim gibi yap: yedi senedenberi hayatımı sigortaya koymuş bulunuyorum; hayatı sigortaya koymak... bunun manası, ecele karşı garanti te'min etmek değil tabii.. fakat muhal olan o garantiden başka ne ararsan var.

Bu gün çalışacak bir haldeyim. beş, on, belki onbeş sene daha çalışacağım; fakat ondan sonra? Çalışamayacağım günler gelecek. Daha sonra hiç olmayacağım günler gelecek. Hatta pek âla muhteml ki

o günler ihtiyarlığımı da beklemeyecek. O zaman? Benden sonraya kalanlar ne olacak? Çocuklarımı kime bırakacağım?

İşte bunun için sigortaya girdim. Kazancımdan bir miktarını ayırıp oraya yatırıyorum. Bu gün gözümü kapasam, ailem sokakta kalacak değildir. Yaşarsam verdiğim para yine benimdir..

Hak verirsiniz.

Günün birinde karşınıza hiç tanımadığınız bir adam çıkar; kendini takdim eder: Sigorta memuru... söyler her ha-

yatın sakladığı acı ihtimalleri önünüze döker çantasından risaleler, rakkamlı kâğıtlar gösterir. dinlersiniz: doğru... dersiniz. kötü günleriniz için hiç bir hazırlıkta bulunmadığınızın elemi taze bir açılı ile kalbinizi yakar.

Sigorta memuru sizden ayrılırken hiç olmazsa kuvvetli bir niyyetinizi kazanmıştır. Çünkü onun sözlerinde kendi menfaatinizi görmüşsünüzdür.

* *

Felakete karşı hazırlık... medeniyet bunu size kolaylıkla katlanacağınız bir mahrumiyet mukabilinde temin ediyor. Tüccarsanız malınızı, ev sahibi iseniz evinizi, yolcu iseniz eşyanızı; fena akibetlere karşı koruyorsunuz. Fırtına, yangın, sirkat, ecel... hepsi arkalarından size, sefalet ve ızdırap bırakacak beliyeler ki ictimai teşkilatın şu faidesi önünde korunç kuvvetlerini kaybediyorlar.

* * *

Diyelim ki bir sigortaya yazıldınız. korkuya karşı rahatı buldunuz; diyelim ki paranız yahut maliniz var, yahut da ak akçe kara gün içindir. deyip bir tarafa üç, beş atıyorsunuz... Size seadetle felâket yalnız kendi şahsınızdan mı gelir?

Ailenizin iyi fena halile alâkadar değilmisiniz? Milletinizin, milletinizden bir kısmının felaketinden neş'e mi duyarsınız? bir zelzelenin büyük bir yangının söndürdüğü ocaklar size hüznü getirmez mi? Bir öksüzün karnı doyarken, bir dul kadının yaşı dinerken sevinmez misiniz? Ve bir gün milletimiz harbederse?...

Bunu hepimiz biliyoruz: siperde ve

içerde büyük imdatlar isteyen yaralar açılıyor.

Yara halkın, yarayı kapatacak el yine halkındır. Fakat o elin hazırlanması lazımdır. Cemiyetin mevcut ve muntazar mihnetlerine karşı koyacak kuvvetler lazımdır. Hulâsası; cemiyete sigorta lazımdır.

Bu işi hükümetle beraber halk müessesileri görür. Hepsinin başında hilâliahmerimiz var.

Kurak, dolu, sel... ve böyle hatıra gelen, gelmeyen afetlerden biri vatanımızın bir tarafına çöktümü, içimiz sızlıyor:

—Aman diyoruz... imdat edilebilse!

Yardım hareketi başlıyor. Hükümetle beraber Hilaliahmerin, ya'nî kendi dertlerinize karşı kurulmuş şefkat sigortasının yardımını öğreniyorsunuz.

Onun kıymetli varlığıyla vatandaş ızdıraplarının azaltılması bize ferah veriyor.

Lâkin... Aziz vatandaş, biz o şefkat sigortasını kara ihtimallere göre hazır bulundurmazsak, o, bize hangi vasıta ile faideli olabilecektir? Sen kendini düşünmüzsün seni kim düşünecektir?

Esarete oğlun kaybolur: Hilaliahmere koşarsın! Mahallende fakir kadının sütü kesilir: Hilaliahmere gider; Kıtık olur: Hilaliahmere dersin!

Başkasına eyilik edebilmekte kendimiz için rahatlık vardır. Bu rahatlık için dikkat edelim, yine şahsınıza ait olan bu rahatlık için Hilaliahmeri düşüneceğiz. Maişet alemimizde ne ısrafkar vardır ki bize getirdikleri ba'zan hiçten bir zevk ba'zan zarardır. O zararları şefkat sigortamızın faidesine tahvil edelim ve hatırdı tutalım ki öteki sigortalının maddi menfaatlerine mukabil Hilaliahmerin kazancı yalnız kendi vicdanımızdadır.

Behçet Kâmi

Sıhhatı Umumiye için ictimai sigortaların vazifesi

Alman salibi ahmer mecmuasının teşrinievel nushasında
yazan doktor hofmann

1914 den 1924 senesine kadar Alman-yada güzeran eden fasıla (snasında Sunuf ve tabakası ahali arasında vukua gelen iktisadi ve ictimai tebeddülât Almanyanın siyaseti içtimaiyesi üzerinde mühim te'sirat icrasından hali kalmamıştır .

Alman milleti rationalisierung ve deflation devrelerini geçirdikten sonra bu inkilabat ve tahavvülâtın halkın ahvali sıhhiyesi üzerinde icra eylediği tesirat pek bariz bir surette kendisini göstermeğe başlamıştır. Harbin netayici muzirresinden biri olmak üzzre, malûm olduğu veçhile emrazı efrenciyenin tezayüt ve tekâsürü müşahede olunmuştur.

Filhakika 1919 senesindenberi emrazı efrenciye karşı mücadelenin kemali muvaffakiyetle tatbik edildiği ve binnetice yeniden hastalananlar adedinin tenakus ettiği sureti umumiyede iddia olunmakta ise de bu bapta mukayeşe icrasına esas olacak olan ihşai malûmat ve erkam mevcut değildir.

Açlık senelerinde veremîn bilhassa çocuklar üzerinde mühim tahribat icra eylemiş olduğu muhakkaktır. Bu hastalık hakkında bir dereceye kadar şayani itimat ihşai malumat mevcuttur. Bu malumata nazaren 1927 senesinde veremden vefat edenlerin adedinin on binde 9-4 de kadar tenezzül ettiği görülmüştür. Veremden vukubulan zayıat miktarının bu tenezzülünden mezkûr hastalığın tevessü ve intişarına muhalifet olunabildiği neticesini istihraç eylemek ve tatbik edilen tedabiri tahaffüziyenin hastalığın tedavisi hususunda mühim muvaffakiyetler temin eylediğine itimat etmek lazımdır.

Alman milletinin ahvali sıhhiye için umumiyesi hakkında dahiliye nezareti tarafından neşredilen muhtaralar pek nikbinane yazılmıştır. Buna nazaran sıhhatı umumiyede son seneler zarfında mütemadiyen bir selah görülmekte olduğu iddia olunmaktadır. Bu doğru olduğu taktirde sıhhatı umumiye meselesinin harp senelerinde ne derece şayani esef ve terehhum bir şekilde bulunduğunu tahmin eylemek kolaydır.

İctimai sigortalar ve hasta kasaları için yapılmakta olan sarfiyatın son senelerdeki tezayüdü azimi bu meselenin harp senelerinde çok ihmal edildiğini bariz bir surette göstermektedir. Resmî hasta kasalarına mukayyet âzadan hastalık dolayısıyla mesailerine devam edemiyenlerin miktarı 1913 senesinde 42, 1925 senesinde 51 ve 1926 da 44 olarak kaydedilmiştir.

Buna nazaren hastalananların miktarı mütezayit görülmüşür. Bundan başka hastalıkların müddeti devamı da fazlalaşmıştır meselâ: 100 aza için 1913 de 865 ve 1916 da 1150 hasta günü tespit kılınmıştır. Bir hastalığın müddeti devamı vasatı olarak 1913 de 20, 6, 1926 da 26,2 gün bulunmuştur. Buna nazaren sıhhatı umumiyenin yukarda zikredilen selâha rağmen 1913 deki vaziyeti iktisap edemediği anlaşılmakta olup hatta mütemadiyen fenalaşması keyfiyetine intizar lüzumunu hissettirecek alâim mevcuttur.

Şayani teessüf olan ictimai derdin esbabı müteaddit olup bu meyanda harp esnasında ve onu müteakiben 1923

senesine kadar geçen zamanın icaba -
tından olarak halkın duçar olduğu asabi
teheyhüatı ve son on sene zarfında
halkın mühim bir kısmının sui tagaddisi
gösterilebilir.

Bu iki mühim sebep Alman gençliği
ahvalı sıhhiyesi üzerinde te'sirâtı mu -
zarre icra eylemiştir.

İçtimai olan bu mahzurları; siyaseti
içtimaiyenin bertaraf edilerek her kesin
kendi ve ailesi derdlerine bilzar çaresaz
olmasını istemek yani bunlardan tevel -
lüt edecek mesuliyeti cemiyetten ziyade
fertlere tahmil suretile ilzaleye çalışmak
mümkün değildir. Bu noktayınazar ancak
Almanya vaziyeti iktisadiyesinin aklık -
tan mustarip olanlar için yaşayabil -
meye kafi derecede bir meşgale temin
edebilmesi ve amele sınıfı yevmiyelerinin
kendilerini başlıbaşına idare edebilecek
bir dereceye terfie müsait bulunması ha -
linde şayanı kabul görülebilir. Fakat buna
imkân bulunmadığı cihetle kudret ve
istitaatı maliye nispetinde içtimai muave -
net ve himaye müesseseleri teşkilâtı
vucuda getirmekle mutlaka tesisi muva -
zene eylemek Alman siyaseti içtimaiyesi -
nin vazifesi icabatındandır.

Alman içtimai sigorta teşkilâtı bilha -
sa bu vazifeyi ifa edecek vaziyette bulun -
malıdır. Bu teşkilâtın Alman iktisadiyatı -
nın bu teşkilata daha fazla muavenette
bulunacak bir vaziyette olmadığı behane -
sile bu vazifeyi ifadan istinkâf etmesi
doğru değildir. Sigortaya dahil olanların
bu teşkilattan maddeten müstefit olmaları
hakkı kanunileri icabındandır. Filhakika
sıhhatı umumiyenin fenalaşması hasebile
bu teşekkülattan istiane keyfiyeti çoğalmış
ve içtimai sigortaların sarfiyatı mecburi ola -
rak seneden seneye mütezayit bulunmuş -
tur.

İctimai sigortalar teşkilâtının hali ha -
zırdaki bütçesini teşkil eden ve milyar -
lara balığ olan erkama aldanmamalıdır.

Zira pek yüksek görünen bu masarı -
fatın, meselâ nisbi olarak düşünülürse
hakikatta pek cüzi bir şey olmadığı
henüz ispat edilmemiştir.

Bu teşkilâtın masarifi eshabının yev -
miye veya maaşına ilâve edilmiş ma -
hiyette olması itibarile bu sarfiyat yev -
miye veya maaşatın bir kısmını teşkil
etmektedir binaenaleyh sigorta teşkila -
tının âzasına muaveneti derecesinin teza -
yüt etmiş olduğunu takdir ve tayin için
sarfiyatı mezkûrenin yevmiye veya maa -
şatın ne kadar kısmına tekabül eylediğini
tetkik etmek icap eder. Mesela : kazaya
karşı sigortaların 1000 Mark yevmiyeye
mukabil tediyeat miktarı 1913 de 14,10
1927 de 12,32 Mark ve malûliyetle karşı
sigortaların sarfiyatı 1913 senesinde 188
milyon iken 1927 senesinde 811 milyon
ve hastalığa karşı sigortaların tediyeatı
1914 de 488 milyon iken 1926 da 1218
milyona balığ olmuştur.

Bu erkam evelce söyledigimizi ispat
eder. Malûliyet ve hastalığa karşı sigor -
taların sarfiyatı halk ahvalı sıhhiyesinin
fenalaşması ve ihtivaatının derecesi kusva -
ya vasil olmasından neşet eylemektedir.

Harpten evel „zarardan vikaye; za -
rarın telifisinden daha mühim ve mururu
zamanla daha kârlıdır„ düsturu ortaya
atılmış ve tahaffüz ve vikaye keyfiyetine
gittikçe ehemmiyet atf olunmağa başlan -
mıştır. Binaenaleyh içtimai sigorta teşki -
latı sıhhatı umumiyeiyi vikayeeye hadım
tedabire tevessül edecek yerde yalnız
lazım gelen masarifatı tediye ile iktifa
edcek olursa bu masarifatın sureti daime -
de mütezayit bir şekil alması gayri kabili
içtinaptır.

Meselenin siyaseti içtimaiye üzerine
icra edeceği te'sirden sarfı nazar edilse
bile siyaseti iktisadiye üzerine olan
te'siratını düşünmek icap eder. Çünkü
Alman iktisadiyatı, sarfiyatın bu müte -
madi ve sür'atlı tezayüdü karşısında
bigâne kalamaz.

Siyaseti iktisadiye programı masarifatı mezkûrenin mütezayit olmayup mahdud kalmasını ve bunun için ictimai sigortaların mümkün oldukça fazla muaveneti sıhhiye teşkilatı vücûde getirmesi ve bu sayede masarifatın teza-yüdüne mani olması amirdir.

Hastalık ve maluliyet sebepleriyle bil-mecburiye işten atıl kalanlara muavenet zaruri isede en büyük ehemmiyeti bu masarifi tevhit edebilecek esbabın izalesi hususuna atıl etmek elzemdir.

Maahaza muaveneti ictimaiye maksadile şimdiye kadar birçok şeyler yapılmıştır. Mesela veremle mücadele için teşkilatı vasia mevcut olup emrazi efrenciye mücadelesi için de mevcut teşkilatın tensik ve ıslahı ile iştiğal edilmekte bulunmuştur. Her iki sahada esas maksat hastalığın sirayetini mendir. Fakat ictimai sigortaların bu vazifeyi yalnız başına başarmaları gayri mümkündür. Zira bu teşkilat halkın ancak %55 kısmını ihtiva ediyor.

Muaveneti ictimaiye teşkilatına arzı ihtiyaçtan müstagni olan ve adedi pek kalil bulunan halk kısmından sarfı nazar edilirse bu teşkilata dahil olmıyan daha iki gurup kalır. Bunlardan bir kısmı - ki cüz'idir - müessesası hayriye tarafından mazharı himayet ve muavenet olmaktadır.

Teşkilatı mezkûreye ait mevcut kanunun noksanı sebebile sigorta teşkilatına mukayyet bulunmayan eşhastan ibaret ve adedi kesir bulunan sonuncu gurup efradı vaziyeti iktisadiyeleri itibarile ictimai sigortalar teşkilatının kendilerine ledilhace temin edebileceği himaye derecesinde himaye ve muavenete zati vesaitile nail olmaları müstebattır. Mademki her şeyde tayin ve tahdit siyaseti takip olunuyor bu şekli siyaset muaveneti ictimaiyeye mahsus teşkilatında tevhidini yani bir elden idaresini amirdir. Bu husus hiç olmazsa

muaveneti sıhhiye teşkilatı kısmı için mutlaka tatbik olunmalıdır.

Fakat böyle yapılaeak yerde bilakis mevcut ve müteaddit teşkilata daha başkaca teşkilat ilave edileğelmektedir. Mesela "İştiraki mesai teşkilatı" gibi. Bir çok zemandan beri ictimai sigortalar, umumî ve serbest müessesası hayriye teşkilatı meyanında bu sonuncu teşkilatında vücûda getirilmesi luzumundan bahs edilmekte bulunmuş hatta bazı yerlerde bu teşkilat vücûda getirilmiş bulunmaktadır. Propaganda vesaitile bu gibi teşkilatın vucut bulması sehil olduğundan şüphe edilmez.

Mahaza rationel olmadığı cihetle dolambaçlı olan bu yolda her halde bir yol ve belkide hali hazırda en ziyade mazharı ragbet naili revaç olarak takip edilen bir yoldur.

"İştiraki mesai teşkilatı" sahai faaliyetleri, vazifesinin mahiyeti itibarile mahdud bulunmak ve muayen bir sahai nüfuza malik olmak icap eder.

Bu sahanın hududunun tayin ve tesbiti bir teşkilat tekniği mes'elesidir. Bu saha için en muvafık olan vüsatı yakında tatbikat bilzat gösterecektir.

Hali hazırda mevcut idari mantıka taksimatı "şehir, eyalet ve saire gibi" bu bapta esas ittihaz olunmalıdır. İştiraki mesai teşkilatından beklenen en mühim mes'ele vereme ve emrazi efrenciye ile mücadele hususuna vakfı vücut etmektir. Lakin bu; muaveneti sıhhiye teşkilatı sahasının küçük bir kısmını teşkil edebilir.

Her şeyden evvel 1923 senesine kadar geçen fasılda dünyaya gelmiş ve önümüzdeki seneler zarfında hayatı mesaiye atılacak sinde bulunan çocukları düşünmek lazımdır.

Her mektep tabibi bu çocuklar meyanında neşvü nüma hususunda çok geri kalmış olanların mevcut olduğunu bila şüphe tastik eder. Bilhassa son senelerde mesai, kazanç hayatına atılan

gençler arasında, en mühim neşvünma senelerinde maruz kaldıkları ihtiyaç ve sefalet saikasıle, vücutca neşvünüma bulamamış olanların adedi insana havf ve dehşet ilka edecek derecede kesirdir.

Halbuki milletin istikbalı, bu mekalede mevzuu bahs olan ictimai sigortaların azayı müstakbelesi, hükümet ve belediyelerin tarh etmekte olduğu vergilerin barı sakilini omuzlarında taşımaya namzet olanlar hep bu gençlerdir.

Hayatila mücadele için bunları kuvvetleştirmek, bunların vücudunu hastalık tehlikelerine karşı hususunu yalnız hareketi bedeniyeye inhisar ettirmek caiz değildir. "İspor", esasen sağlam olan vucutları takviyeye hadım isede esasen mariz vucutlar içinde bir mazarrat teşkil eder.

Gençlerimiz arasında vucutları hastalığa meyyal, müsait olanların adedi, keyfiyet millet için ictimai bir tehlike telekki olunacak derecede çoktur. Gençlere muaveneti sıhhiyede buluumak atii karib için muaveneti sıhhiye teşkilatının en mühim ve esaslı vazifesini teşkil etmelidir.

Mahaza bizim bundan başka mühim bir derdimiz daha vardır. Hasta kasaları sigortalarının tesbit eylediği erkama istinaden son seneler zarfında bazı hastalıklar mesabini adedi nazarı dikkati calip dercede fazladır.

Bu hastalık guruplarından birincisi mi'de ikincisi asab ve üçüncüsü de mafsallık hastalıkları gurubudur. Bu guruplara dahil hastalıklar, devamı sürekli olması ilmi tebabetin bu hastalıklarla radikal bir şekilde mücadele için müessir ilaçlar henüz bulamamış olması yüzünden ictimai sigortalara büyük yük ve masarif tahmil etmektedirler. Bunlara karşı mücadeleyi temin için henüz son zamanlarda sistematik tetkikat ve taharriyatı fenniyyeye başlanmıştır.

Şimdiye kadar elden edilen netayice nazaran bilhassa mide rahatsızlıklarının tedavisinde muaveneti sıhhiye teşkilatına büyük ve geniş bir sahai faaliyet küşade bulunmaktadır. Sıhhi muavenetlerin mühim bir kısmının tatbiki muhtelifülceins nekahethanelere arzı ihtiyaç etmektedir. Bu lüzumdan mahalli iştiraki mesai teşkilatının mesarifi melhuzayı temine gayrı kafi olduğu istintac olunabilir.

Binaenaleyh bu hususta daha vasi teşkilata malik eyalet ve memleket iştiraki mesai teşkilatından istianeyi temin iktiza eder. Bu sonuncu teşkilatın muvazeneyi tesis eylemesi ve mahalli olan küçük teşkilatın kudreti maliyesinin kafi gelmediği masarifi deruhde eylemesi lazımdır. Şayanı teşekkür bir iş olmak üzere bir çok seneledenberi cemiyatı muhtelif tarafından çocuklara mahsus sıhhat yurtları açılmış ve bu mühim vazife ile iştiğal edilmekte bulunulmuştur. Bu teşkilat yukarda zikredilen vezaifin ifası meselesini inkişaf ettirmeye esas ittihaz edilmelidir. Mahaza aynı zamanda şu noktai mühimme dahi unutulmamalıdır ki muaveneti sıhhiye teşkilatından faide beklemek ancak bu teşkilatı idareye memur ve kendilerine terettüp edecek vezaifin icabatına göre yetişmiş icrai uzuvların mevcudiyetile kaimdir.

Bu sahadaki vezaifin ifasında en mühim amil tabiptir. Fakat yalnız vücudu beşerde mevcut hastalık sebeble vukubulan tahavvülat ve tebeddülâtı memur olduğu hastanın hastalığının seyrini takip eden tabip gibi ferdi düşünür bir tabip değil muavenet sıhhiye meselesinin istilzam eylediği muazzam vezaifin nelerden ibaret olduğuna ve vezaifi mezkûrenin ne suretle ifa edileceğine bihakkın vakıf içtimai bir tabip olmak lazımdır.

Vizitâsı zamanında mümkün meritebe fazla adette hastayı muayene etmekle

vazifesini ifa eylediğine zahip olan her hasta kasası tabibi bu hususa elvirişli değildir.

Muaveneti sıhhiye vezaifinin ifası için kendışinden beklenen türzda o vazifenin icrasına hasınefis ve vucut edecek maddi düşünce ve sıkıntılardan azade bir vaziyette bulunan tabibe ihtiyac vardır. Binaenaleyh hidematı tibbiyemizde içtimai ve tibbi hususat nazarı dikkata alınmak şartile tensik ve ıslahı elzemdir.

İdari mahiyette olan mühim diğer bir "reform" ihtiyac vardır.

Muaveneti sıhhiye vezaifinin ifasında en büyük amil hasta sigortalardır. Hasta sigortaları teşkilatındaki dağınıklık tedabiri vakiyenin ittihaz ve tatbikını şimdiye kadar mani bulunmuştur. İştiraki mesai teşkilatının araya girmesile, o ana kadar hasta sigortalının idari nevakısından müteessir olmamış bulunan kimselerin dahi büyük hasta kasalarının bu teşkilatın mümkün mertebe mezc ve tevhidı hakkındaki daimi feryatlarının esbabını anlayabileceklerdir.

Küçük hasta kasalarının büsbütün ortadan kaldırılmasına bittabi imkân yok-

tur. Fakat bu meseleye her halde bir sureti hal bulmak lazımdır.

Hastalara muavenet meselesi mezc ve tevhit edilmedikçe muaveneti sıhhiye teşkilatının mezc ve tevhidı nasıl kabil olur. "Rayhstag," yakında bu mühim vazife ile alakadar ve meşgul olacaktır. "Rayhstag," ın bu meseleyi hasta kasalarının muaveneti sıhhiye hususâtına ait vezaifin ifasına daha yakından ve daha büyük bir alaka göstermelerini, vakfi vucut etmelerini temin edecek şekildeki bu meselede muvaffak olmak için lazımdır - halle muvaffak olması çok şayanı temenni ve arzudur.

Muaveneti sıhhiye mesaîli siyaseti ictimaiyenin istikbâldeki vezaifinin en mühim ve en güzelini teşkil eder. Bîlcümle halk ve tabakaı ahali bu bapda mesaîyi müşterek ibrazile mükelleftir.

Bütün kuvayı fikriye, ve maddiye hidematı sıhhiye teşkilatının tesisine masruf bulunmalıdır:

hali sıhhatta bulunanların muhafaza ve vikayeı sıhhati. sıhhati duçarı tehlike olanlara muavenet, hastalara ifakat, Mütercimi. Hüsnü

Alman Salibi ahmer mecmuasının teşrinisani nüshasından:

«Thüringen» de çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmeleri

Muharriri: Vaymarda doktor Março Pazig

Bu senenin 25 Mayıs tarihinde "Thüringen," dahiliye ve halk terbiye nezaretleri tarafından Fröbel sistemi ve köy çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi ve bunların imtihanları hakkında mukarrerat ittihaz edilmiştir. Çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi keyfiyetini resmi bir mahiyete irca eden bu mukarreratın ittihazile "Thüringen," de bu mesele ile alakadar

müessesatın ötedenberi husulini şiddetle temenni eyledikleri bir arzu isaf edilmiş bulunmaktadır.

"Thüringen," hükûmetinin ikinci olarak - Meklenburga birinci olarak takaddüm etmiştir - bu mesele ile şiddetle alakadar bulunması Fridrich Fröbel'in memleketi bulunmaktan ve mumaileyhin efkârını yaşatmak ve onun semerelerini görmek ar-

zusundan ileri geldiği şüphesizdir. Senini adidedenberi bir çok mühim şahsiyetlerin iştirak ve muavenetile çocuk bakma meselesini esash bir surette hal ve tesbit çareleri düşünülmüş ve tecrübe edilmiştir. Şimdiye kadar bu bapta yapılan şayanı memnuniyet işleri ahiren intişar eden "Thüringen," de çocuk bakım evleri nam risale naşiri Vaymarda Valdemar Döppel kâfi derecede göstermektedir.

Çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi meselesinin resmî bir mahiette tanzimi keyfiyeti, başlanmış ve tatbik edilmekte bulunmuş olan işlere fâideli bir zamime olmuştur. "Thüringen," hükümeti Ayzenah, Götayena Zonderşhavzen şehirlerinde Frobel sistemi çocuk bakım usullerini talim eden müessesata maliktir. Bu müessesat resmî imtihana tabi tutulmuş ve bittabî vazifelerini hüsnü suretle ifa ede bilmek için müteaddit seneler bu vazifa ile meşgul olmuş ve bu bapta tecrübeleri birer müdire tarafından idare olunmaktadırlar. Esgâri 14 yaşında bulunan ve halk mektebini ikmal eylediğini tevsik edebilen genç kızlar darüttalime kabul olunurlar. Müddeti tahsil iki senedir hususî ahvalde, "Thüringen," kız meslek mekteplerine veya hut resmen bunlara muadil tanınmış olan idareyi beytiye mekteplerine bir sene muntazaman devam eylemiş olanlar için bu müddeti tahsil haftada laakal 20 saat dersi ihtiva eylemek üzere bir seneye tenzil olunabilir.

Tahsil "nazari, ameli ve teknik," "aksamdan mürekkep olup idarei beytiyeye ait yemek pişirme, çamaşır yıkama, ütöleme keyfiyetlerine bilhassa ehemmiyet verilir. İki senelik tahsil zarfında küçük çocukların yetiştirilmesine ait luzumlu malumatın toplanabilmesi için en ziyade ehemmiyet verilen kısım "çocuk bahçesi," vezaifidir. Bu vezaif devrei tahsiliyenin en büyük

kısmını bel' etmektedir. Bu meyanda talibat memede bulunan ve muhtacı istirahat veya tedavi olan çocuklardaki iştilal ettirilmekte ve bu sayede talibat bir aile nezdinde bir vazife aldıkları zamanda o aile nezdinde bulunan mektep çocuklarıyla birlikte memede olan ve muhtacı tedavi bulunan çocukları tahtı himayelerine almaları temin edilmiş bulunmaktadır. Tahsili ameli, bazı hususat müstesna olmak üzere alelade günün muayyen zamanlarına inhisar ettirilmekte nazari derslere teknik hususta günün diğer saatlarına taksim olunmaktadır.

Tahsili nazarıde terbiye ve huzus-sihha dersleri esas teşkil eylemektedir. Bunlara ilaveten ulûmu tabîiye meslek ve idarei beytiye, hukuku ahali, Almanca ve çocuk edebiyatı dersleri mevcuttur.

Teknik hususattan el işleri, hareketle müterafık oyunlar, çocukları işgal, ciminastik, teğanni dersleri vardır.

Çocukları işgal derslerinde talibata çocukların maksada muvafık olmak üzere ne suretle işgal edilecekleri gösterilir. Ve pek az malzeme masrafı ile talibata kıymetli fâideli çocuk oyuncakları imalî öğretilir.

El işleri derslerinde her şeyden evvel talibata kendilerine mahsus ve maksada muvafık meslekî bir elbise imalî, çocuk çamaşırı ihzarı öğretilir. Aynı zamanda zevkî selim hassasını iktisap edebilmelerini temine dikkat olunur.

İki senelik tahsilin ikmalini müteakip talibat resmi hükümet imtihanlarına dahil olmak hakkını iktisap ederler.

Resmî bir heyet muvaciyesinde muayyen bir porograma tevfiқан icra edilen imtihanlarda muvaffak olanlara birer vesika verilir. Bu vesikalar, eshabına ilk mektep müdavimi çocukların yetiştirilmesine memur olanlara muavinlik hakkını bahş eder.

"Thüringen" dahilinde bervechi bala zikredilen mekteplerden mada "Şıvaynah" da hususi mahiyette bir köy çocuk bakıcı kadın mektebi mevcuttur.

Thüringen" de büyük şehirler az bulunmak yani memleket daha ziyade köy ve kasabadan ibaret bulunmak itibarile bu tabakaya mensup çocuklarında istifadelerini temin maksadila böyle bir mektep kûsat edilmiştir. Tahsılın tarzı şekli sureti umumiyyede diğer mekteplere müşabih isede bunlarda köy ve kasaba şeraiti hayatıyesi hıttabi daha ziyade nazarı dikkate ve ehemmiyete alınmaktadır.

Fröbel sistemi yetiştirilen çocuk bakıcı kadınlar buna ait müessesatta mevcut çocuk bahçelerine müessese müdiresinin tahtı nezaretinde olmak üzere memur edilirler veya hemşire vazifesile istihdam olunurlar. Fakat köy ve kasaba çocuk bakıcı kadınlarına bir çocuk bahçesini müstakilen idare hakkı bahş olunur.

Bu sebepten dolayı bu maksatla yetiştirilecek namzetlerin kabulü şeraiti daha yüksek ve fazladır. Köy çocuk bakıcı kadınları namzetlerinin mektebe dıhulde 16 yaşında olmaları ve bilzat köy halkından bulunmaları meşruttur. Müddeti tahsil evelce mesleki bir tahsil görmüş olanlar için tenkis olunabilir. Bunların imtihanları bazı hususatta diğerlerine nazaran daha güçleştirilmiştir.

Muvaffakiyetle imtihan verenler köy ve kasaba çocukları bakım müessesatında ifayî vazife hakkını iktisap ederler. Çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi hususunda buraya kadar zikredilen hususata bunların kıymet ve fevaidi sadedinde de bir iki söz ilave etmek lazımdır.

İki sene mukaddem türingen de nezaretî aidesinin teklifi üzerine esasen mevcut Wohlfahrt mektebine bir çocuk bakıcı kadın yetiştirme şubesi ilave edildiği zaman bu teşebbüsün semeredar olacağına pek mütereddît bulunuyordum. Fa-

kat bugün keyfiyetin pek müfit olduğu kanaatındayım. Bu maksatla yetiştirilmek üzere müracaat eden genç kızlar ekseriyet itibarile halkın muhtaç kısmını teşkil eden ailelere, kısmen mutavassıt tabakadan ailelere ve ekseriya da amele ailelerine mensup bulunmaktadır. Bu gençlerin yetiştirilmesi ile talibata ve binnetice milletin heyetî umumiyesine şayanı teşekkür, mühim bir hizmet ifa edilmiş oluyor.

Bu genç kızlar ikmalî tahsilden sonra bir vazife ile tavzif veya bizzat bir aile ocağı tesis eyledikleri zaman ailenin muktesidane idaresini çocuklarının sıhhat ve terbiye noktaî nazarımdan eyi yetiştirilmesini takdir edebilirlerki bu keyfiyet cüz itibarile bir aile için ve kül itibarile de memleket için pek nafidir.

İltihap eyledikleri bu meslekte yetiştirilmek veya tevsiî malumat eylemek üzere büyük bir arzu ve heves ile koşup gelen ve bu sahada pek büyük bir kabiliyet göstermekte olan gençleri görmek bir zevki mahsus teşkil eylemektedir. Bu genç kızlar alelekser çocuk ruhuna nufuz hususunda fevkalade bir kabiliyet ve muvaffakiyet göstermektedirler. Bunun sebebi esasen kendilerinin devrei sebavetinden henüz ayrılmış olmalarından ve his ve sevkî tabii ilcaatiyle çalışmalarında aramak lazım geleceğini zan ve tahmin ediyorum.

Bu gençlerin yetiştirilmesine sarfı himmet edenler mesailerinin müsbet ve ilelebet baki kalacak netayic verdiğini görmek seadet ve fırsata malikdirler. Bu gibi müesseselere leyli bir kısım ilâves halinde daha müsait bir şekil hasıl olabilir. Umum talibatın leyli kısmı dahil bulunmaları yani cümlesinin orada ikamet eylemelerine lazım ve ne de şayanı arzudur. Yalnız nehari bulunan talibatın leyli kısmına canlı bir münasibeti olması maksadı temine kâfidir. Bu sayede meslekte yetişme daha kolay talim edilebilir.

On üçüncü Beynelmilel Salibi Ahmer Konferansı Lahi. 23 - 27 Teşrinievel 1928

Yazan: Dsk A. Klzon

1525 senesinde beşinci Floris zema-
nında inşa edilmiş olan muhteşem Şö-
valye salonlarında 23 teşrinievel salı günü
Felemenk Prensî Hazretleri riyasetinde
olarak onüçüncü beynelmilel Salibi Ahmer
Konferansı açılmış ve Konferansa 56
milli Salibi Ahmer ile 46 Hükümet işti-
rak etmiş idi.

İsviçre Hükümeti Hariciye Nezareti
kısmı siyasi şubesi amiri müsyü Dinşer,
ordu ser tabibi ve ser eczacısı ve

kaymekam Komp temsil ediyorlardı.
İsviçre Salibi ahmerini de Reis miralay
Kohler kâtibi umumisi boktor İşer ve
işbu makalenin muharriiri teşkil ediyordu.

Pek mütefitkârane surette beyanı
hoş amedi eden Felemenk Salibiahmer
reisi Prens Hanrinin nutkunu ve büro
ve müteaddit komisyonların teşkilini
müteakip Beynelmilel Salib ahmer Reis
vekili Müsyü Buyve (Cenevre) Bey-
nelmilel salibi ahmer komitasının me-

Bu meslekte yetişenlerin temini hayat
ve istikbal keyfiyeti acaba ne merkezde-
dir.

Bilhassa bu gençlerin mensup bulun-
dukları ailelerin mevki ve vaziyeti içti-
mai-yeleri nazarı dikkate alınınca bu me-
selenin ehemmiyeti derkâr olduğu ve
bunların yetiştirilmelerinde büyük bir
amil olacağı muhakkaktır.

Şahsî olan malûmatıma nazaran şim-
diye kadar tahsilini ikmal etmiş olanlara
kâffeten birer vazife vermek, bulmak
imkânı yüze nispet edilerek söylenirse
halen bunların ekserisi aileler nezdinde
ve nispeten az bir kısmı müessesatta
vazifedardırlar.

"Thuringen," dahilinde bu nevi mü-
essesatın çokluğu ve resmî mahiyete
kalbedilmiş olması hasebile keyfiyetin
atiyen bir aksi tecelli edeceği yani mü-
essesatta tavzif olunanlar adedinin aileler
nezdinde tavzif edilenlere nispeten teza-
yût edeceği muhakkaktır. Mahaza mües-
sesatta istihdam edileceklerin sinleri nis-
peten ilerde olması ve nispeten fazla

bir kabiliyete malik olmaları lüzumunu
zikreylemek icap eder.

Köy ve kasaba çocuk bakıcı kadınlara
gelince bunlarda mesele başkadır. Ekse-
riya bunlar atıyen kendi memleketlerinde
tavzif edilmek üzere mensup oldukları
mıntaka teşkilatı marifetile Fridrich Frö-
bel müessesesine izam kılınmaktadır.

Bunlara verilen maaşat mîkdarı itiba-
riyle müsait telakkı olunabilir. İbate, iaşe
ve içtimai sigorta hisseleri hariç olmak
üzere sinlerine göre maaşları kırk ila
yetmiş marktır.

Resmî hükümet imtihanlarına tabi
tutulmak suretile yetiştirilecek olan çocuk
bakıcı kadınların tatbikatta ne derece fa-
ide bahş olacağını bittabi bu birkaç sene
zarfında yapılacak tecarüp gösterebile-
cektir.

Mahaza çok adette gençlerin bu mes-
lekte yetişmeye talip bulunduğu zan
ümidini ve atıyen bu arzusun tevessüü
temennisini şimdiden izhar edebiliriz.

Mütercimi: Hüsnü

saisi hakkında çok müfit bir rapor takdim etti sonra meclis kendisine tevdi edilen iki teklifi kabul etti.

Bu tekliften birincisi Müsyü Verner tarafından her sene tevzi edilen madalyasının miktarının 6 dan 18 e iblagı idi. İkincisi ise Salibi Ahmerler komitaları Reisi sanisi ve Almanya Hükümeti birinci murahhası Miralay Drot tarafından son zamanlarda Cenevrede alati sılıhiyye enstitüsü için Beynelmilâl salibi Ahmer komitesi emrine 5800 frank verilmesi hakkında idi. Teşrinilevelin yirmi dördüncü günü tamamen büro tarafından ihtas olunan 4 komisyonun mesaisine hasr edildi.

bu komisyonların birincisinde miralay Kohler ile işbu mekâlenin muharriri ve Reis olarak Beynelmilâl yardım birliğinin mucidi olan meşhur İtalyan salibi Ahmeri şabık reisi ayandan Ciyarolu bulunuyorlardı .

Komisyonun tetkikine havale edilen mesainin en mühimmi Salibi Ahmerin deniz muharebeleri felaketzedelerine yardım temini ve Felemenk Salibi Ahmerinin bu hususta ihdasını teklif ettiği Beynelmilâl Salibi Ahmer imdat filosu ihdası teklifatı yapanların fikrince bu hususta teşkilatı sılıhiyyeyi haiz 3 Vapur techizile bunları birbirinden uzak üç noktada bulundurmak idi. Ve faaliyetleri tespit edilecek mintikalar dahilinde tahdit olacaktı.

Müzakere esnasında Amiral Amet (FRANSA) bugüne kadar bahriyelilerin Salibiahmer teşkilatından pek az istifade ettiklerini ve harp gemilerinde bahriyelileri tedavi için lazım olan teşkilat yapılmadığını ve Salibiahmerlerin bahriyelilerle alakadar olduğunu ve kendilerine yapılacak yardımdan mazharı istifade olabilecekleri ile pek bahtiyar olacaklarını söyledi. Ve bütün temennisi harp zamanında olduğu gibi sulh zamanında da büyük hizmetler edecek olan

Salibiahmer filosunun teşekkülünü görmek olacağını ilave etti.

Bu fikre temâmile taraftar olduğunu ancak purugramı tatbik hususunda bazı ameli mulahazatta bulunacağını söyledi.

Eveleminde en müşkül cihet böyle bir filo techizi, idaresi ve sarfiyatıdır. Gemiler pahalıya mal oluyorlar lâkin bu pahalılık yalnız geminin inşasında olunayup yapılacak techizat ve sarfiyattan münbeistir. Eger bu hususta dünyanın 3 muhtelif noktasında 3 gemi bulundurmak derpiş edilirse bunun icrası için pek büyük bir masrafı göz önünde bulundurmak icap eder.

Diğer noktada bu yardım filosunun müessir olmasıdır. Deniz sevkıyatı yavaş yapılır ve gemilerin sahai faaliyetleri pek geniş olacaktır. Bu projenin bilfiil tatbiki için şayanı tetkik bir mes'ele vardır.

Bu müşkülât izale edilmez değil bilakis? ve muvaffak olmak için de lazım gelen bütün tetbirleri almak lazımdır.

Bu teşebbüs için lazım olan cesim sermayenin sür'atle tedariki şüphesiz kolay olmayacaktır.

Lâkin denizcilerin ellerinde mevcut bilumum vasıtaları seferber hale koyarak tahlisiyeciler ile birleştirilebilir.

Teferruat ileride teemmül edilebilir ise de en ziyade lâzımgelen bir muharebei bahriye veya bir kazai bahri vukuunda mahalli kazaya elde mevcut vasıtaların sür'atle gönderilmesi hususunun temin etmek lazımdır. Karada olduğu gibi denizde de hali hazırda elde mevcut vesaitten de istifade edilebilir. Ordunun muavin hastahaneleri için ekseriyetle mektepler salonlar ilâ ahirihî ihzar edilir.

Bahriyeye gelince lüzumunda balıkçı ve ticaret gemileri bu hususa tahsis edilebilir. bu ihzarat büyük külfete lüzum göstermez lâkin projenin tatbiki için büyük bir amil olur.

Bununla beraber tayyarelerin bu hususta yapacakları yardımı unutmamalıdır. Bunların muharebelerin cereyan ettiği noktayı keşf ve imdat filosuna takip edeceği rotayı gösterecektir.

Diğer komisyonların mesaisinden muhtasaran bahsedeceğim zira celselerin de bulunmadım. Müsyö Dinişer'in riyasetindeki ikinci komisyon hukukî mesail ile meşğul olmuştur meselâ:

Cemiyeti akvam paktının on dokuzuncu maddesi mucibince tatbik edilecek cezada Salibi ahmerin rolu muhasara zamanında bazı sınıf ehali hakkında müsamahakârane hareket edilmesi kimyevî veya Bakteriyojik muharebenin lâgvi... .. ordumuzun ser tabibinin iştirak ettiği üçüncü komisyona kimyevî muharebe ile askeri tayyareler hakkında bir etüt yapmak vazifesi tahmil edilmiş idi. Doktor Eyşerin riyaset ettiği dördüncü komisyona alâtı sıhhiye ve Salibi Ahmer hasta bakıcılarına Cuma ve Cumartesi günleri tekmlen müzakereye hasredildi Bu müzakereler esnasında bazı komisyonlar raporlarını verdiler. Sonra meş'e lelerin en müşkülü olan afeti semaviyeden müteessir olacak mahaller ehali için beynelmilel yardım birliği teşkilâtı meş'slesi mevzu bahs olması bu hususta Fransız ayanından Müsyö FRANSOVA tarafından gayet isüfadebahş bir rapor verildi.

Bu rapor sekiz senedenberi bu mesele hakkında çalışan ve hiç usanmak bilmez faaliyeti sayesinde tatbikini teshil eden ayandan Müsyö CIYARLO nun hizmetlerini tadat ile nihayet buluyordu meclis bu beyanatı alkışlayarak teklifatı kabul etti. bu karar üzerine Müsyö Ciyarlo söz alarak kendisi için pek muazzez olan bir fikrin kabul edildiğini görmekte bahtiyarım ve bu fikrin şimdiden sonra unutulmayacağına emin olarak sükûte ve sade bir hayata aydet edebilirim. Sizin kolla-

rınızın arasında bir sulh sancığı gibi ve beynelmilel bir adalet ideali gibi beynelmilel imdat birliği koyuyorum. Bununla ebedî bir ittihat vücuda getiriniz. Tahmin edileceği veçhile bu sözler bir alkış tufanı ile karşılandı.

Son mesele olarak konferansın reyine vaz edilen beynelmilel Salibi Ahmer teşkilâtı oldu. Reis Müsyö HUBER tarafından yapılan bu teklif 45 Salibi Ahmer cemiyetince ve 35 hükûmetce kabul edildi.

Bu suretle Salibi Ahmer ittihadı ile C. I. C. K. arasındaki mevcut ihtilâf izale edilmiş olduğundan bu kararı memnuniyetle selâmlayalım.

Müteaddit kabuller ile şa'saası artmış hisş bir Kongra yoktur on üçüncü konferansinkiler bilhassa pek parlak olmuştur.

Salı günü saat beşte Felemenk salibi Ahmeri tarafından bir çay ziyafeti verilmiştir. akşam da otel Deduvilin salonlarında Felemeuk Hükûmeti tarafından bir resmî kabul yapıldı. Resmî kabul pek güzel oldu mükemmel bir büfede Şampanya ve Fransanın en yüksek şarapları lanfoset ve alâmeriken homarlar ile Sığır Filetoları Rus salatası ile yemişler ve Pastalar en güzel şekerler ile Pantagrueli bile hayran edecek mahiyette idi.

Çarşamba günü musiki maraklıları HANHAŞSTRİJKORTES tarafından verilen mükemmel bir konser dinlediler.

Perşembe günü Felemenk Prensîhazretleri Noördent sarayinde konferans âzalarını kabul lütfünde bulundular. Hizmetkârların üniformoları salonların ihtişamı kıymettar tablolar ve mobilyalar ve bilhassa malaşit bir masa prensin müsafirlerinin nazar ve hatırlarını tatyip etti. Büfede Bolşeyik âzaların güzel çay ile gayet nefis pastaları Kıral pastaları olmasına rağmen lezzetle yedikleri görülüyordu. Nihayet Cuma günü Felemenk Salibiahmeri yeniden Vitbor oteli salonlarında parlak bir resmî kabul yaptı. Gayet güzel

Darülfünunda hastabakıcılık terbiyesi

Vazarı: "Vale", Darülfünunun hastabakıcılık profesör muavini G. Hadgman

Hastabakıcıların tahsil ve terbiyesi niçin darülfünunda olmalıdır? Ben öyle farzediyorum ki bu sual dünyamı bir çok yerlerinde sorulmuş ve muhtelif cevaplarla karşılanmıştır. Bu muhtelif fikir ve kanaatları şöyle hulasa edebiliriz:

1 — Hasta bakıcılığı terbiyesinin darülfünun terbiyesiyle bir münasebeti yoktur. Çünkü hasta bakıcılığında terbiyeye müstenit malûmattan ziyade mümârezeye müstenit teknik melekeye ihtiyaç vardır.

tuvaletli Madamlar etrafında siyah elbise ve göğüsleri nişanlarla dolu seyyare gibi kavalıyalar ile parlak üniforma görülü-yordu.

Burada zabitanımızın seferi üniformaları biraz düşük göçülüyordu. dostlarımız Felemenkiler bir güzel purugram ihzar etmişlerdi dans şarkı hokkabaz ilahirihi her bir arzuyu tatmin için müteaaadit eylen-celer mevcuttu. sonra güzel bir cazbant en beyaz saçlılara bile yirmi yaşındaki bacaklarının kuvvetini vermişti.

önüçüncü konferansın mükemmeliyetine havanın da yardımı oldu yalnız mesai-nin pek fazla olmasından Lahînin güzel ziyasından ve cazibedar havarından daha ziyade istifade etmek mümkün olmadı.

Kimyevi harbe karşı

Kimyevi muharebeye karşı sivil ehlinin muhafazası hakkında tetkikatta bulunmak üzere federal hükûmeti bir komisyon teşkil etti. Bu komisyon İsviçre Salibiahmer azalarından - hükûmetin muvafakatını istihsalden sonra - ve federal meclisin tayin edeceği azalardan mürekkep olacaktı.

2 — Hasta bakıcılığında meleke ve anlayış yekdigeriyle mümteziç bulunmalıdır, çünkü meleke haddi zatında bilgi yerine geçebilir.

3 — Hasta bakıcılığında nefsi vazîfeye hasretmek ve çalışmak en esaslı iki lâzimedir. Bunlar ise darülfünunda öğrenilmez.

6 — Hastabakıcılık bir mesleğin ihtiyacatını tatmin eder, aynı zamanda ictimai faydalarla zihni mümtaziyetin istihsaline bir vasıta olur.

4 — Nefsi vazîfeye hasretmek ve çalışmak, hıfzıssa, tababet, ictimaiyat, ruhiyat ve diğer ilimlerin madde ve prensiplerini öğrenmek suretiyle bunlar hakkındaki malumatı tezyit etmeye mütevakkıttır.

5 — Hastabakıcılık bir meslek degildir.

Hastabakıcılığmdan daha büyük ictimai faydalar temini ümidiledir ki bu meslek liderleri darülfünuna teveccüh etmekte ve buraya kabullerini istemektedirler.

Hali hazırda Vilayeti Müttahidede adedi daima artmakta bulunan bir çok hastabakıcılığı mektepleri mevcut olup herbirinin bir darülfünun ile az çok münasebeti vardır. Ekseriyetle bu münasebetler, darülfünun kurslarıyla beş senelik hastahane tahsil ve tecrübesinin tak-simî şekline münceer olmaktadır.

Bu programın takibi ekseriya Fünun bakaloryası derecesile bir hasta bakıcılığı diploması istihsalini imac eder. Bu kursları takip eden talebe, darülfünunda vatanmış bir guruptur. Bunlar, sınıflarda darülfünunun diğer talebeleriyle birlikte hasta bakıcılığına lâzım olan müntabap dersleri görürler. bu usul, hasta bakıcılığı

için çok esash bir zemin teşkil eder. Diğer taraftan darülfünunda istihsal olunan neticeler, hastahanelerdeki nazari ve ameli derslerden alınan neticelerden hayli farklıdır. Bunun başlıca iki sebebi vardır:

Eyvelâ, ameli mümâreseler yapıldığı sınıflarda, bir kaç yer müstesna olmak üzere, ihtiyaca yetişecek kadar ey müallim istihdamına kifayet edecek tahsisat bulunmamasıdır. Saniyen; hastahanelerde talebeye, kendilerine lâzım olduğundan fazla iş gösterilmesi ve zihni enerjilerinin israfa ugratılmasıdır. Halbuki terbiye devresinde bu havassın inkişafı ne kadar arzu edilecek bir şeydir. Hastabakıcılığında bu havassa büyük ihtiyaç vardır. Çünkü hastabakıcılığı ictimai salâhın inkişafında en büyük kuvvetlerden biri olmak fırsatını haizdir.

Son beş senedir "Yale", darilfununun-daki hasta bakıcılığı mektebi, son derecede fennî bir surette inkişaf etmekte ve darilfununda müstakil bir vaziyet

idame eylemektedir. Darilfununun tıp fakültesiyle müşterek bulunan "New Haven", hastahanesi de bu mektep ile alâkadardır. Bu alâka ve iştirak, mektebe, hastahanedeki hasta bakıcılarının yardımlarile hastabakıcılığı işlerini tedvire imkânbağş oluyor.

Mektebin programına gelince; her şeyden evvel anatomi, fizioloji, baktüriyoloji, psikoloji ve kimya, esash bir surette öğretilmektedir.

İkinci derecede nazariyat ile ameliyatın birbirine olan mütekabil münasebetleri gösterilmektedir.

Üçüncü derecede hususî bir surette veya herhangi bir müessesede tam bir muvaffakiyet ihraz edecek tarzda talebeyi yetiştirmek gayesine doğru yürünmektedir.

riulâsa, hasta bakıcılığının darilfununa eşeddi ihtiyacı var. Darilfununsız hasta bakıcılığı asrımızda hiç bir mana ifade etmez...

Alman Salibi Ahmer mecmuasının teşrinsanı nüshasından

Ağız ve Diş hastalıklarına karşı mücadele vesait ve malzemesi

- Muharriri: Münhte doktor Hofman -

Pek ziyade tevessü itmiş olan hastalıkların sebebi zuhuru, bunlardan tahaffüz ve vikaye ile mezkûr hastalıkların intişarına mani olmak için irşadat ve vesayayı sıhhiye vasıtasile yapılmakta olan mücadele pek eski olup vesaiti müteaddide ile ifa edilmekte bulunmuştur.

Bu mevzu üzerine verilen konferanslar gösterilen filimler açılan sergiler mesela: Düseldrof hıfzıssıha sergisi 1926, Berinde teğaddi sergisi 1928 Münhte ev ve teknik nam sergi 1928 bu hususta bir çok menafi temin eylemişlarseden bunların ömrü kısa olmak itibarile irşadı

lâzım halk üzerinde pek az bir zaman için icrayı tesir eylemek nuksanını Haizdirler. Irşadat ve vesayayı lâzımevî ihtiva eden mekalat veya resaili mevkutenin okunması ise yalnız bu gibi yazılara alaka gösteren muayyen ve mahdud bir kısım halka inhisar eylemektedirler.

Halbuki resimli levhalar vasıtasile, hıfzıssıha kavaidi hakkında mevzun veya mensur müceyyiz sözler tertibi ve âzayı muhtelifinin hasta veya sağlam hallerinin mücessem resimlerini balmumundan imali sayesinde umum tabaka ve sunufu halkın irşadı emrinde bü-

yük muvaffakiyetler temin mümkündür. Bu gibi vesaitin umumi mahal mebanıye, zairinin gözüne çarpacak veçhile taliki sayesinde umumun muhafazayı sıhhat hususuna atfı ehemmiyet eylemesi temin oluna bilir. Bu malzemenin mekteplerde, gençlere mahsus melce'lerde, muaveneti iclmaiyyeye müteallik mahal ve müessesatta, hastahanelerde, devairi sıhhiyede, fabrikalarda ameleğe mahsus yıkanmağa ve elbise değistirme mahalleri gibi münasip yerlerde mevcudiyetinden bilhassa meslek icabı olan hastalıklardan vikaye emrinde azim hizmetler beklenebilir.

Bir taraftan diş, ağız ve çene kemikleri hastalıkları ve bunların azayı saire üzerine tesirleri, diğer taraftan ağız ve dişlerin muhafazayı sıhhat noktai nazarıdan düşünülerek vücuda getirilmiş birçok vesait ve malzeme mühim müesseseler marifetile istifadei ameye arz edilmiştir. Bu vesait ve malzemeden bazı levhalar ile balmumundan yapılmış mücessm şekiller berveçhiati zikr ve tatad olunur:

Mektep diş kılınikleri, gençlere mahsus melce'ler, muhtelif maksat ve gaye ile müesses talimi terbiye yerleri için mektep diş tabibi doktor Kientopf ve Ulkan taraflarından dişlerin çürümesi, netayici avakibi ve tedavisi emrinde tertip edilen divar levhaları [naşiri mekteplerde hıfızısıhhaî Dendan cemiyeti merkezi umumi -Berlin- Tabii: Hermann Meusser, Berlin V.W.87 pek münasiptir.

Bu levhalarda muhtelif resimlerle dişlerin çürümesi safahatı ve bunların tedavisinin ihmali yüzünden zuhur edebilecek avakıp mesela : Diş fistülleri, tahtelcilt iltihabat, cilt fistolleri ilahirhi... gösterilmektedir.

Keza fena bir tarzda neşvü nüma bulan dişlerin tehlikelerine maksada muvafık bir surette celbi dikkat

olunmakta ve dişlerin montazam bir sırada bulunması esbabı yine bunlara dair resimlerle izah edilmektedir. Süt dişlerinin ve daimi dişlerin eşkalı yegân, yegân, diş ve çene kemiği sisteminin âsâp ile keyfiyet irtibatı, diş fırçasının suret ve tarzı istimali resimlerle tecessüm ettirilmiş ve ağzın Hıfızısıhhası, dişlerin maksada muvafık bir tarzda fırçalanması hakkında hoş cümleler tertip olunmuştur.

Mesela :

Temiz bir ağızda güzel dişlere malik olmağa her çocuk vakit ve zamanile alışmalıdır; zira hasta bir ağız ve hasta dişler pek çirkin ve gayrı şıhıdır.

Dişler fırça, aşağı, yukarı sağa ve sola sürülmek suretile temizlenmelidir gibi .

Diş hastalıkları ve dişlerin hüsnü muhafazası serlevhasını haiz diğer bir levha - ki hastahaneler, mektepler ve sair umumi mahaller için pek muvafıktır- dişlere iyi bakılmamasının muhtelif diş hastalıklarını tevhit eylediğini pek kolay anlaşılır bir surette izah etmektedir. Ders-ten de: hıfızısıhha vesaiti tedrisiye şirketi.

Memedeki çocuklara mahsus bakım evlerinde, küçük çocuklara mahsus mekteplerde, valde olacak kadınları irşat mahallerinde, kadın kılıniklerinde dişlerin neşvü nümasına, birinci ve ikinci diş çıkarma keyfiyetlerini tenvire ait malzeme bulunmalıdır.

Diş tabibi doktor Ballowitz in "Fundamentum odontologie", nam serlevhası "tabii: Berlinische Verlagamtal G. M. B. H.", ve Drsdende "hıfızısıhha vesaiti tedrisiye şirketi", nin balmumundan ihzar edilmiş mücesssem resimleri hususatı mezkûre için pek münasiptir.

Bunlardan birincisi süt dişi ve daimi dişlerin kireçlenmesi ve kirecinin zail olmasını; balmumundan mücesssem resimler çenenin ve dişlerin muhtelif edvarda "mesela yeni doğan, beş dokuz ve daha yukarı yaşta çocuklarda "neşvünümasını

göstermekte keza süt dişlerini ve daima dişleri çıkmak zamanları şematik tasvir eylemetedir.

Bilzar diş ile dişleri tutan kısımdan terekkiüp eden diş uzuvlarının hastalıklarını birer birer gösterir mücessem resimler tertip olunmuştur. Hıfzıssihha vesaiti tedrisiye şirketinin tertip eylediği levha dişlerin neşvü nümasını mani hususatı diş kökü ve minesı hastalıkları vesaireyi mükemmel surette göstermektedir. Dişlerde taş tavazzu etmesi keyfiyetinin dişleri tutan kısımlarda tesirâtı muzırta icra eylediği izah olunmaktadır.

Dişleri tutan aksama ait hastalıkların tarz vekabiliyeti tedavisini göstermek üzere "Bon," da muallim doktor Balters tarafından balmumundan 12 adet mücessem resim tertip edilmiştir. Bu seri keza Berlinische Verlaganstalt tarafından istifadei ammeye vaz edilmiştir.

Balada zikredilen malzemei vesaiti dikkatla nazarı tetkikten geçirenler bir çok diş hastalıklarının ve bilhassa diş kökleri iltihabı „abses," teşekkülü, dişleri tutan aksamın hastalanması çene kemiklerinde ırası zarar eylediğine kani olabilirler.

Hastalık müvellidi olan mikroplar „geföss," vasıtasıyla dişlere yakın veya uzak bulunan azayı saireye nufuz ve hatta kana karışmak suretile vücütta müzmin iltihabı tevhit ederler. Amerikalı müdekkikinin ekserisi tarafından son on senedenberi kilinik tecrübele riyle ıspat olunarak habul edilmiş bulunan bu hakikatın Almanyada da kabulüne tedricen taraftar hasıl olmağa başlamıştır. Amerika ulemasından Billings, Rasenow, Mayo, Hatzel nam zevanın iştirak himmetiyle Clarak tarafından mürettep olup "Verlag de Trey G. m.

b. H. " tarafından neşredilen ve diş hastalıklarının azayı beşerde hastalıklar tevhit kabiliyetinde olduğunu izah eden tabloların istifadei ammeye arz edilmış olması şayanı teşekkürdür.

Bunların küçük kıtada bir numunesi vasıtasıyla hastalık mikroplarının veya iltihabı mevadının diş ve çene sistemindeki mevziden kan vasıtasıyla tahrik edilerek kan ceryan devresine ne suretle dahil olduğu ve orada yerleşerek hastalıklar tevhit eylediği gösterilmektedir. Bu suretle bez, çene boşluğu iltihabı, kalp, kör bağırsak hastalıkları, mide çabaları, mafsıl iltihabı ve Ischias hastalıklarının hasıl olduğu resimlerle izah olunmaktadır. Salibi ahmerin mevcut seyyar sergisi diş hıfzıssihhasına ait hususi bir kısmı ihtiva etmekte olup bu maksatla Almanyada "Mekteplerde hıfzıssihhai dendan cemiyeti merkezi umumi," tarafından mürettep pek mükemmel maddelere maliktir.

Balada zikredilen malzeme ve vesaiten başka aynı maksatla tertip olunmuş birçok levayih ve mücessem resimler mevcut olup burada zikirlerinden sarfı nazar olunmuştur.

Dişlerin temizlenmesi, senede bir defa diş tabibine muayene ettirilmesi acele yemek yenilmemesi gibi hususata nazarı dikkatını celp ettiren san'atkarane yapılmış kısa ve müfit cümleleri muhtevi levhaların münasip yerlere taliki suretile halkı tenvir ve irşat usulünün tatbiki — ki Amerika'da büyük bir muvaffakiyetle tatbik olunmaktadır. — Umum Alman milleti efradının dişlerinin muhafazai sıhhatı meselesinde ifa edilmiş pek nafi bir hizmet olacağını hatimei mekal olarak zikreder ve bu usulün tatbikini teklif eylerim.

Mütercimi : Hüsni

Gayri fe'al Şubelerimize

bir komisyon hikâyesi

Geçenlerde Hilaliahmerle alakadar bir zatten öğrenmek istedim:

Mecmuanın sonunda iki sahifa İngilizce var; niçindir?

— çünkü... dedi... İsmi İngilizce olan bazı memleketlerde bulunan tebaamız arasında Türkçe [*] okuyamayanlar var. Halbuki bu vatandaşlar İngilizce okuyorlar ve Hilaliahmere karşı büyük bir alaka gösteriyorlar.

Onun için mecmuaya İngilizce bir kısım ilâve ediliyor.

İlâve etti:

— Garip değil mi? Memleket haricindeki vatandaşlarımızın Hilali ahmere karşı gösterdikleri alaka dahilde her yerde görülemiyor.

Konuştuk:

Hilali ahmerin teşkilatı var, şubeleri var, olmıyan yerlerde de bu şube teşkilatı ile meşgul olunuyor. Lâkin her nedense bazı yerlerde bütün bu mesai şubenin tesisile ikmal edilmemiş telakki ediliyor.

Bu neden? Bu himmet niçin durdur? Hilali ahmer ki Türk halkının en büyük yardım müessesesidir, istediği şey, elbette halka verdiği menfaatin vasıtasıdır. Bu mübadelenin büyük hakkı feryad ederken sükûn ve ataleti affettirecek hiç bir mantık yoktur. Hilali ahmerin her gün filiyat sahasında görülen mevcudiyeti hareket ve iş istiyor. Aksi halde...! iş mahut Bir komisyon hikâyesine, döner sırası gelmişken söyleyelim:

Orada bir mektep açmak fikri epeyce hazırlanmıştı. Her kes isteyordu,

Bir gün, mükellef elfaz ile dolu bir kağıt bizi ictimaa çağırdı. Halkın himmetinden doğacak bir eserin teşebbüsü güniydi. Evet bir mektep açacaktık.

Bir mektep açacaktık; demek konuşup

[*] Türkceden maksat arap harfleridir.

kararlar verecektik. Ondan sonra? tabii işe başlayacaktık.

Gittik.

Eşraftan birinin evi idi. Büyük odada kalabalık vardı. Yerlerimize oturduk.

Tanışanlar selâmlaştı, tanışmayanlar bir birini süzdü; kahve içtik, cigaralar tütüyordu. Nutuk bekleyorduk.

Biri kalktı; kâğıttan okudu:

Vatanın maarif ihtiyacından, hükümetin her sahada gösterdiği faaliyete, halkın da hususî teşebbüsleler yardım etmesi lüzumundan, muazzez yavrularımızı istikbale hazırlamanın cümleye tertip ettiği vazifeden...

Bahsetti. Başlar sallanıyor, gözler derinleşip tastık işareti çekiyordu. Oda, sevinc ve iftihar ile dolu idi.

Gelen şerbeti içtik. ufalan cigaraları razeledik. Nutuk okuyan zatın sesi yükseldi.

— Efendim mektebin müsaadesini istihsal etmek ve işin ciheti mahyesine ait tedabir ile meşgul olmak üzere bir komisyon teşkili muvafık olur zannındayım.

— Evet öyle ya... Hepimiz ayrı ayrı uğraşacak değiliz ya!

— Arzu buyurulursa üç veya dört kişilik bir komisyon teşkil edilsin.

— Muvafık... Muvafık...

— Muallim Kadri Bey tabî meşgul olurlar.

Sesler — Tabî.

— Refik Şakir Bey?

Sesler — Tabî.

— Necmettin Bey?

Sesler — Evet, evet... Pek muvafık...

(Kulaklar dikkatte)

— Hüsnü beyin vakti varmı acaba?

Hüseyin bey (memnun) Vallahi beni affediniz; pek meşgulüm.

Sesler — Hayır hayır nasıl olur?

(İsrar. istigna: badehu kabul)

Hilaliahmer Havadisleri

Izmir Hilâliahmer merkezinin işlerini tanzim ve hareketzedelere (45000) lira tevzi etmek üzere merkezi umumi azasından Çorum meb'usu Mustafa ve Tokat meb'usu Hüseyin Hüsnü beyefendilerle merkezi umumi muhasebe müdürü Cemil bey birlikte Izmire gitmişlerdir.

Ev sahibinin gözü köşede biraz sıkıntılı durn sabık belediye reisine ilişti:

— Sabri bey? Ya Sabri bey?

Sabri bey maaşını tam almış bir me'mur gibi şatır, mamafi red ediyordu.

Sesler — Evet evet..., doğrusu Sabri bey dahil olmalı...

Birisi — Canım sabri bey böyle işten kaçılırmı?

Sabri bey — Efendim âza esasen temamdır.

Birisi — Komisyon beş kişilik olsun!

Birisi — Zaten dört kişi olması doğru değil.

Reji tahakkuk memurunun teessüfî gözden kaçmadı. Âza adedi altıya çıktı. Sonra yediye çıktı. Bir Vilayet gazetesinin muhabiri arkadaşıyla aksî aksî konuşuyordu. Bakkal hamdi efendi de tabakasını cebine koyarak gitmeye hazırlandı.

O sırada kalın sesli bir zat mühim bir keşif ilân edercesine:

— Beyler, dedi...: eğer kabul buyrulursa ben iki komisyon teşkilini teklif ediyorum. Bir komisyon mali işlerle öteki komisyon idari işlerle meşgul olsun.

Bakıştık. Biraz gülünür gibi oldu. Mamafi yedi kişi daha seçildi. Galiba yalnız üç kişi komisyonlardan hariç kaldı.

Tebrik ve temennilerle dağıldık.

Seneler geçti. komisyonlar bir kere bile toplanmadı. ve bir iş görülmedi.

B. K.

Gayrife'al şubelerimiz bu komisyona mı benzemek istiyorlar.

Mustafa Kemal Paşa kazasında silaptan mutazarrır olanlara

Bursa Valisi Fatin Beyefendi tarafından Hilâliahmer merkezi umumisine çekilen telgraf:

On beş gün mütemadiyen yağan sürekli yağmurlar neticesinde muhtelif dereceler şiddetle taşarak Mustafa Kemal Paşa kazasının altı köyü ve Karacabey kasabasının etrafına ovalarındaki on köyü temamilen istilâ ve koca bir göl haline ifrağ ederek mezruat ve sairede büyük tahribat ve hasarat ikâ ile ahalisini çok elim ve feci bir ihtiyaç içerisinde bırakmıştır. Vilâyetçe mümkün olan muavenet ifa edilmekte bulunduğundan cemiyeti aliye-nizce de on bin lira kadar bir muavenetin esirgenmemesi arz ve mevsimi şitanın bu dehşetli avanında felaketzedelerin müstacelen derdlerine çaresiz olmalarını lutfu alllerinden rica eylerim efendim.

Hey'eti idarece mezkûr silaptan zarar gören Mustafa Kemal Paşa kazasının altı ve Karacabey Kazasının on köyü için beher köye (220) liradan cem'an (2000) lira miktarda muavenetde bulunulmasına karar verilmiştir.

Karamürsel kazasına tabi Çamçukur karyesi muhtarı Mustafa efendi defaten Karamürsel Hilâliahmer şubesine (100) lira vermek suretile şefkat vazifesini ifa eylediğinden muma ileyh nizamnamemiz

Muhtar Mustafa efendi

mucibince daimi âza kayt edilmiştir, bu vesile ile de muma ileyhın bir resmini maalihihar derç ediyoruz .

Adana Hilaliahmer dispanserine teşrinisani ayı zarfında müracaat eden (945) hastanın müayeneleri icra ve mualeceleri dahi meccanen ita kılınmıştır.

Tashih

Geçen 15 teşrinisani 1928 tarihli ve 87 numaralı nüshamızda Hilaliahmer Fahir azasından Kocaeli Hilaliahmer reisi Hakkı beyin fotoğrafının altına sehven (Faik bey) yazılmış olınakla keyfiyeti tashih ederiz.

Salibi ahmer

Hilali ahmerimize beş sandık oyuncak gönderdi

Amerika gençlik Salibi ahmeri tarafından yılbaşı münasebetile Hilali ahmerimize beş sandık çocuk oyuncakları gönderilmiştir. Merkezi umumî bu oyuncakları mektep talebelerine tevzie karar vermiştir. Bunların tevzi tarzını tespit eden

merkezi umumî Maarif müdüriyetine müracaat etmiştir. Yakında bir heyet vedaatile oyuncakların tevziine başlanacaktır. gelen oyuncaklar erkek ve kız çocukları için ayrı ayrı olup kutular içindedir.

Bu munasebetile Salibi ahmer ligi tarafından gönderilen mektupla cevabını aynen neşrediyoruz.

LIGUE

Des

Societe Ce La Croix - Rouge

Paris, le 3-19-28

Reis Beyfendi,

Amerika gençlik Salibiahmeri her sene Noel münasebetiyle kendi âzaları tarafından gönderilen ve toplanan küçük hediyeleri muhtevi kutuları Avrupalı çocuklara göndermektedir.

Amerikalı çocukların Türk arkadaşlarına bu kutulardan bu sene 1,000 tane göndermek arzusunda olduklarından habir kıldık. Bu karton kutular üzerinde Noel yortusu ile münasebetinden bahsolmaksızın çocuklara temenniyatı halisane ibarelerini muhtevi olacaktır. Bu küçük dostluk hediyelerinin mazharı kabul olunup olunmadığını ve bunları Türk çocuklarına tevziini deruhte buyurulup buyurulmayacağını lütfu işarı minnettarlığımızı mucip olacaktır.

Amerika Salibiahmeri Türk Hilali Ahmeri ne işbu hediyelerin tevzii masarifini tedfiye edecek ve kendi hükümetinden bunların gümrüg resminden maafiyetini istihsal edeceğini ümit etmektedir. Bu lütfun istihsaline muktezi teşebbüsatta bulunmak üzere müessesesi âlilerine lâzım gelen vaktün verilmesi için şimdiden bu husustaki tasavvurlarını size bildirmekliğimiz Amerika Salibiahmeri tarafından bize rica edilmiştir.

İhtiramatı faikamızın kabulunu rica ederiz efendim.

Georges Milsom
Gençlik Salibiahmer
Şubesi Muduru

Bu mektuba atideki cevap verilmiştir

SOCIETE
du
CROISSANT ROUGE TURC

Ankara, le 22-10-1928

COMITE CENTRAL

Ligue Des Societe de la Croix Rouge
2, Avenue Velaspnez

PARIS VIIIe

Efendim.

Amerika çocuklarının bu sene Türk arkadaşlarına göndermek arzu ettikleri hediyelere müteallık 3 teşrinievel 1928 tarih ve 11317 No mektubunuza cevaben bu küçük dostluk hediyelerini kemali memnuniyetle kabul edildiğini ve bunların Türk çocuklarına tevziini memnuniyetle kabul etmekte olduğumuzu arz ile kespi şeref eyleriz.

Gümrük resminden maafiyeti istihsalı mes'elesine gelince bunun için hususi bir kanun icap edeceğinden ve bu ise bir az müşkül olduğundan cemiyetimiz, bu masarifi deruhde etmektedir.

Amerika Salibi Ahmerine cevabımızla birlikte teşekküratımızın iblağ boyurulmasını rica ve bilvesile teyidi ihtiram ederiz efendim.

Reis Namına
Asım

Bağdat' taki Türk esirleri

Harbi Umumi esirleri bakayasından olup Bağdat'ta kalan Türk esirlerinin

memleketimize celbine muavenet olmak üzere Hilaliahmer merkezi umumisi Bağdat elçiliğimize yeniden bin Türk lirası göndermiştir.

Hasta Bakıcıları imtihanları yapıldı

Hilaliahmer cemiyeti tarafından tesis edilen Hastabakıcı mektebinin geçenlerde imtihanları yapılmıştır. İmtihan Sıbbiye ve İctimai muavenet Vekâleti tarafından intihap edilen bir hey'et mümeyyize huzur ile icra edilmiştir. İmtihana iştirak eden on sekiz talebeden on yedisi muvaffak olmuş, bir talebe ikmale kalmıştır. Cemiyet bu suretle memleketimize daha on yedi hasta bakıcı kazandırmıştır.

Hilaliahmer Beyoğlu kaza şubesinin 1929 senesi kongrası Kâ. saninin on birinci Cuma günü saat on altıda kaza merkezinde ictima ederek kongra, reis

Fazlı Hasan efendi Erzincan vilâyetii dahilinde Kiği kazasına mensup Endres nahiyesinin Zirtonos kariyesinden elli dolar teberru etmiştir

Abdürrezzak Şükrü bey tarafından açılmış ve muvakkat reisliğe Abdürrezzak-

Şükrü, kitabete keresteciyan beyler intihap edilmiştir.

(3 077 085,52) kuruşu havi 1928 senesi varidatı tedkik ve kabul olunmuş ve 1929 senesi budgeside (3000000)

teberliatda bulunan zevatın fotoğraflarını neşr eylemekle mütehiriz .

Ditroit merkezimizin fa'aliyetini, bu uzak ve yabancı memleketdeki vatandaş-

Erzurum vilâyeti dahilinde Kığı kazasının Yoncalı karyesinden yüz dolar reberru edun Mikail bin Musa efendi

üç milyon kuruş olarak ta'dık edilmiştir.

Kur'a ile çıkan azadan Esat, Dr. Haydar İbrahim ve Cemalettin Fazıl beyler ipkaen tekrar intihap edilmiş ve hey'eti idareye de riyasete Abdürrezzak Şükrü kitabete Selâhattin ve veznedarlığa Keresteciyan beyler ipkaen intihap edilmiştir. İstanbul merkezimizin en çalışkan kaza şubesine yeni sene için muvafakiyetler temenni eyeriz.

Türkiye Hilalahmer cemiyeti Ditroit merkezi tarafından İzmir zelzelesinden zarar görenlere yardım etmek için tertip edilen müsamerede elli dolardan fazla

Elâziz vilâyetinin Hoza kazasına tabi Dere nahiyesinde Ulupınar karyeli Mahmut oğlu Mehmet efendi elli dolar teberru etmiştir.

larımızın gayretlerini, vatan muhabbetlerini takdir ve tebcil eyeriz .

Hayatlarını Amerakada kazanan bu vatandaşlarımızın her vesile ile vatanımızın şafkat müessiselerine karşı gösterdikleri alaka bizi pek mütehassis ediyor.

Gönül bu necip alakanın içerde, dışarda bütün vatandaşlarımız tarafından aynı heyecan ve aynı şafkat ve vazife duygusuyla mütehassis olmasını isteyor.

Elâziz vilâyetinin Molazkert kazasına tabi Terçek nahiyesinin Hiç karyeli Şah Hüseyin efendi elli dolar teberru etmiştir.

Hilaliahmer İzmir merkezinin idaresindeki dispansere teşrinisani zarfında müracaat ederek müayeneleri icra edilen hastaların mikdarı bervechi atidir:

Yekün	Erkek	Kadın	Çocuk	Esamii Emraz
81	20	43	18	Hazım hastalıkları
73	25	19	29	Teneffüs "
36	29	7	0	Deveran "
26	22	4	0	İdrar yolu "
40	13	27	0	Sinir "
85	24	17	44	Em'a "
74	38	13	23	Malarya "
89	19	27	43	Göz "
100	29	37	34	Kulak
18	5	9	4	Bağırsak kurtları
70	34	27	9	Grip
11	7	3	1	Dank

Yekün	Erkek	Kadın	Çocuk	Emasii Emraz
67	20	17	30	Deri hastalıkları
41	16	23	2	Akciğer veremi
10	2	4	4	Sair aza veremi
85	15	20	0	Risye
12	4	6	2	Zatürree
5	3	2	0	Zatülcenp
8	7	1	0	Bel soukluğu
62	00	62	0	Kadın hastalıkları
229	99	60	70	Harici hastalıklar
50	12	28	10	Sair hastalıklar
1222	443	456	323	

Kâ. evvel ayı zarfında İzmir Hilaliahmer merkezimizin idaresindeki dispansere müracaatla muayeneleri icra edilen hastaların mikdarı bervechi atidir:

Yekün	Erkek	Kadın	Çocuk	Esamii emraz
68	17	41	10	Mide hastalıkları
86	25	22	39	Ree "
46	30	16	0	Kalp
24	20	6	0	İdrar yolu hastalıkları
32	12	20	0	Sinir "
55	16	15	24	Bağırsak "
56	28	18	10	Malarya "
82	17	25	40	Göz "
97	37	26	34	Kulak
10	0	9	1	Bağırsak kurtları
102	30	43	29	Grip
9	3	5	1	Cilt hastalıkları
41	16	22	3	Akciğer veremi
12	0	4	8	Sair aza veremi
28	10	18	0	Romatizma
34	10	7	17	Zatürree
1	0	1	0	Zatülcenp
3	0	3	0	Belsoğukluğu
54	0	54	0	Kadın hastalıkları
194	99	75	20	Harici hastalıklar
80	32	28	20	Sair hastalıklar
1116	402	458	256	

Siirt Hilâlihahmer cemiyeti

Hasta Bakıcılık mektebi

Bu defa hasta bakıcılık mektebine kayıt ve kabul olunan hanımların esamisini berveçhi ati dere ediyoruz

Nesibe ömer, nigar ismail, hüsniye mehmet, adalet şükri, fahriye abdullah, hatçe ömer, ruhsar mustafa, lütfiye yusuf, nakiye ali, cemile mestan, emine sabiha ahmet, zülfiye abdülkadir, ayşe osman, fevziye süleyman, şerife muştafa, ayşe hamide nazif, fatma ali, cemile mustafa, şerife ibrahim, lütfiye mehmet, zeynep hasan, enise idris inayet mustafa, fikriye mehmet, leman kâzım, iffet tevfik, refika mehmet hanımlar.

İran Hilâlihahmeri

Alelumum Hilâl ve Salibiahmer cemiyetleri teşkilatı hakkında karilerimize muhtasar bir fikir vermeği vadetmiş ve geçen nüshamızda Sırp, Hırvat ve İsko-

ven Salibiahmerinden bahsetmiştik. Bu nüshamızda da komşumuz İran Hilâlihahmerinden bahsedeceğiz. Malumatımız (Mecellei Şirühurşid Sürhi İran) Mecmuasından muhtasaran alınmıştır.

İran hilâlihahmeri ikinci defa olarak 1923 senesi iptidasında yeniden teessüs etmiş ve beynelmilel komite tarafından 1924 senesi 30 mayısında tanınmıştır.

[*] Cemiyet hayatının ikinci devresi

İşbu mecmuanın geçen nüshalarında karilerimize beyan ve arz olunan hadiselerden sonra 1306 senesinin iptidalarında cemiyetin yeniden faaliyete başlaması hakkında teşebbüsatta bulunuldu.

Fakat her işin iptidası müşkilattan hali olmadığından, bu iş bir az teahhura uğradı. Mamafih bilahere Gülistan

[*] Şiir hurşidi surhu İran mecmuasından

binasında "Şir ve Hurşidi Surhu İran," cemiyetinin ilk icması akdolundu. ve heyetiidare intihap edildi.

İctima nasıl oldu .

1 — vukubulan davet üzerine, Cemiyet azalarından 19 kişinin huzurunda akay Hacı Mirza Yehya Devletabadının riyaseti altında "Şir ve Hurşidi Surhu İran," cemiyetinin ilk icması açıldı.

2 — İptida, Hazreti Eşref Akay Timurtaş celseyi açarak, bir iftitahtutku söyledi ve bu nutkunda cemiyet icmasının yaz sıcaqları tesiri yüzünden teahura uğradığını, Cemiyetin Alihazret Rıza şahın yüce himayesi ve Veliahdın fahri riyaseti altında bulunduğunu ve vaktile merkezi umumî azalığını kabul eden muhterem zatların himmetile cemiyetin inşallah çok terakki edeceğini ve millî cemiyetler arasında mühim bir mevki işgal edeceğini anlattı. Esasî nizamnameye göre, merkezi umumî azalığına 8 kişi intihap olunacağını bildirdi. Bu 8 âza intihap olunmuştur.

3 — Bundan sonra doktor Emir Alem Cemiyetin geçendeki işlerinden bir parça malûmat verdi. Cemiyetin geçendeki işler ve onun hesabâtı ayrı bir cilt olarak neşrolunmuştur ki mecmuamızın 2 ve 3 numarlarında bu hususta malûmat verilmişti.

Cemiyet 1304 senesinde yapılan bir gardenpartiden hasıl olan 2800 tuman, 3 kiran ve 15 şahî mebleği kasasında saklamış ve buna mukabil 355 tuman 6800 dinar borç almıştır; çünkü gardenpartinin hitamından sonra sabık heyeti idare bu hasılatı sarfetmek için kendisini salahiyetdar görmemiş ve bunu kaşif ve kardeşleri ticarethanesine emaneten tevdi etmiştir. Yalnız Cemiyetin hademesi aylıkları için cüzî masraf yapılmıştır. Cemiyet mecmuasının tab'i ve saire

için istikraz yapılmıştır ki bu borçları tediyetmek Cemiyetin yeni heyeti idaresinin uhdesine düşmektedir .

Bundan sonra Cemiyetin beynelmilel ehemmiyetinden bahsolenmuş; bu kabil cemiyet İranda bundan 50 sene evcisi tesis olunmuş, ve şimdi Rıza han Pehlevi zamanında teedit olunmuştur. Zira şimdi İran milleti terakki merhalelerinde ilerilemekte ve mütemeddin milletler peşinden yürülmekte bulunmuştur.

4) Bundan sonra hey'eti idare azaları intihabatına başlanılmış ve neticede zirdeki azalar intihap olunmuştur:

1) Eşref Akay müstevfîlmemylik: Cemiyetin Reisliğine,

2) Aka doktor Emir alem: Reismuavinliğine,

3) Emir Ekrem: kezaîlik

4) Mümtazüddeve: veznedarlığa,

5) Hekimüddeve: mühasipliğe,

6) Kerim Aka Büzercemheri: Umumî müfettişliğe,

7) Mirza Mecîd Han Ali: haznedar muavinliğine,

8) Mirza Ali Muhammet: Darülinşareisliğine seçilmişlerdir.

5) Merkezi Umumi her ayda bir defa toplanmağa karar vermiştir.

Cemiyetin pulu

"Şir ve Hurşidi Surku İran," cemiyeti kendisine menbaıvaridat temin etmek için ayrıca bir " Şir ve Hurşid Surhu İran ," pulu ihdas edecektir. Bu hususta Hey'etivuzeraya bir istida ve kanun lâyhası takdim olunmuştur. Kanun lâyhası şudur.

1) " Şir ve Hurşidu Surhu İran ," cemiyetine kendisinin ihraç ettiği bir pul vasıtasile iâne toplamağa müsaade edilmiştir;

Telgraf ve paket makbuzlarına 1 şahitlik, Gümrük ve kolipostal beyanname-

lerine 2 şahitli, 5 nci rütbeden veya 100 tumandan aşağı olan istidallara 20 şahilik ve 5 inci rütbeden veya 100 tumandan yukarı olan istidallara 50 şahilik 1 nci derece tezkerelere ve 2 nci derece tezkerelere 2 şer kiranlık, 1 nci derece vizelelere 10 şahilik ve 2 nci derece vizelelere 5 şahilik pul yapıştırılır ve temaşa mahallerinde ve sirklerde hasıl olan vadedatın yüzde onu cemiyet nefine alınır.

Cemiyetin bayrağı

Iran "Kırmızı Arslan ve Güneş," cemiyetinin kendine mahsus bir bayrağı

olacaktır ki bu bayrağın eni bir buçuk gere ve boyu üç gere olacak ve bayrağın ortasında arslan ve güneş resmi bulunacak; gül renginde olan bu arslanın elinde kılıç bulunacak ve başında taç olmuştur ve arslanın yüzü bayrağın gönderi tarafına teveccüh etmiş olacaktır.

Cemiyetin binalarına bu bayrak çekildiği gibi, cemiyet tarafından sevkolunan sihiye kafileleride bu bayrağı taşırlar.

Bu büyük bayrağa müşabih küçük bir bayrak otomobillere ve cemiyete ait diğer mahallere keşide edilebilir.

Salibi Ahmer havadisi

Beynelmilel Salibi Ahmer Nizamâtı dahiliyesi hakkında Beynelmilel Salibi Ahmerin on üçüncü Konfransına arz olunan rapor

Miralay Dorode ve Maks Huber

Hanımlar Efendiler

Hususi Komisyonu azaları tarafından vakı olan talep ve teklif üzerine Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatı hakkında bu rapor Konfransa arz olunmuştur.

Raporu tanzim edenler mes'elenin takip ettiği merhalelerin teferruatına girmek arzusunda değildirler. noktai hareket olmak üzere Beynelmilel Salibi Ahmer komitesi ile Salibi Ahmer Cemiyetleri lîğinin 1922 senesinden beri temasta bulunduklarını hatırlatmakla iktifa ederler. İlk müzakere doğrudan doğruya Salibi Ahmer Komitasından 3 âza ile aynı miktarda Lîg müdiran heyeti âzası-Gonseil des Gouverneurs - Murahhasları arasında vaki olmuştur. sonra Beynelmilel Salibi Ahmerin 11 inci konferansı tarafından tayin edilen mütehasıs zevattan mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir.

Beynelmilel Salibi Ahmer konfransları, Lîg meclisi idarsi ve Beynelmilel Komita bu mes'eleyi müteaddit defa ruznamei müzakerelerinde görmüşlerdir. Mes'le her şekilde tetkik olunmuş ve müteaddit formüller teklif ve müzakere edilmiştir. Her nekadar bu tetkiki müzakereler ekseriya menfi, bazı defa mütenakız neticeler vermiş isede mes'elenin halli için mükemmel vesaik hazırlamıştır.

Bir seneden beri bu mes'ele etrafında yeni faaliyetler oldu. Bern de 1925 senesinde toplanan hususi konfrans ve Conseil des gouverneurs müdiran hey'eti arasında bir mutabakat husule gelmedi isede Beynelmilel

Salibi Ahmer Komitesi ve lîg on üçüncü konfransın mesaisini teshil için bu hususda tekrar müzakereye başlamağa kendilerine bir vazife telekki ertiler ve beynelmilel teşkilatı kati bir şekle irca maksadile konfransa tevdi edilen 11 mayıs 1928 nizamnamesini vucude getirdiler.

Hakikaten Beynelmilel Konfransın ali gayesi meseleyi kat'i bir safhaya irca edecek ve Beynelmilel Salibi Ahmerin istikbalde mevcudiyetini temin edebilecek yegâne vasıta olduğunda şübhe yoktur.

Nizamname projesi ile nihayet bulan bu müzakerelere zahir olanların isimlerini burada zikretmek bizim için bir borçtur. İlk merhalede düşüncemiz, halihazırda kalbimizde, muhterem bir hatıra olarak yaşayan ve maalesef müzakerelerimizi idare etmiyen Gostav Adora gider kendisinin vefatından evvel projenin esasına vukufu ve tensibi teessürümüzü tahfif eden yegane noktadır. O, büyük tecrübesini ve yorulmak bilmeyen azmini bu büyük gaye ugruna hasretmişti.

Lîg meclisi idare reisi M. PAYNE'de bize sabik beynelmilel Salibi Ahmer komitesi reisine medyun olduğumuzdan daha az olmıyan muzaheretî maneviyede bulundu. Pek kıymettar fikirlerle, semahatı ve geniş zekâsile umum tarafından takdirlerle tanılan Amerika Salibi Ahmerinin prensiplerini takdirde bize daima rehberlik etti.

Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatına daima muzaheretinde bulunan İsveç prensi Şarl hazretlerinede arzı şükran ederiz.

Eğer burada bazı kıymetli yardımları ile tenvir eden savatın isimlerini birer birer zikredecek olursak bu raporu pek uzatmış oluruz. Lakin mesaimizi kıymetli fikirleri ile tenvir eden zevata karşı medyun olduğumuz hissi minnetdarlığı ifade etmemeyi de pek büyük noksan addederiz. Hâmmen aleyh cümlesine gösterdikleri alakaya burada teşekkür etmeyi bir vazife ad eder ve en samimi teşekkürlerimizi takdim ederiz.

11 Mayıs 1928 tarihli proje ile nihayet bulan müzakereler esnasındaki vaziyet sizce malumdur hakikaten Beynelmilâl Salibi Ahmer komitesi, Salibi Ahmer cemiyetleri, Lig ve müteaddit millî cemiyetler Beynelmilâl Salibi Ahmer teşkilatı ile alakadar oldular ve bizi menfaatar eden meselevi müteaddit sureti hal buldular.

Bu teklifler eskiden yapılan uzun müzakereler neticesinden çıkmıştır. Çok mucip istifade olmalarına rağmen katı bir zathıya girmeyen bu eski tekliflerde pek çok muvafık uzuvlar bulunduğu görüldü. Bu suretle bunların Salibi Ahmerin an'anası dahilinde sağlam eserler olduğu tebeyyün etti. Yeniden büsbütün yeni bir teşkilat yapmak mevzuu bahs olamazdı. Ancak eski uzuvlardan faideleri sabit bulunanları aynen muhafaza ve takviye suretile yapılabilir.

Bu ittifak Beynelmilâl Salibi Ahmer komitesine ve Lig lera komitesinin tasviline arz edilmiş ve her iki komite 13 üncü konferansa iştirak eden Salibi Ahmer millî cemiyetleri tarafından kabulüne muallak olmak şartı ile tarafdar olduklarını bildirmişlerdir.

13 üncü konferansın ruzamesine müteaddit millî cemiyetlerin ve Beynelmilâl Salibi Ahmer komitesinin talebi üzerine dahil olan Beynelmilâl Salibi Ahmer teşkilatı ile Konferans meşgûl oldu.

Millî Cemiyetler projeden haberdar

olur olmaz ekserisi gayrı resmi olarak projenin şayani kabul olmasını temenni ettiklerini, bazıları bila kayıt şart projenin metnine tarafdar olduklarını diğerleri ise proje hakkında bazı teklifatta bulunarak müzakerede bazı noktaları izah edilmesini talep ettiler. Lâkin bütün teklifler projenin esasına hâlel getirmemek ve hatıra teferruati bile mümkün olduğu kadar muhafaza etmek üzere yapılmıştır. Millî Cemiyetlerin proje hakkında aldıkları tevceühkâr vaziyet projeyi ihzar edenler üzerinde eyi bir tesir yaptı. Bu suretle proje hakkında yapılan teklif ve tavsiyeler nazarı itibara alınarak projenin esasını hâleldar etmemek üzere bu Cemiyetler tarafından esas itibarile tasvip edilen proje yeniden tetkik edildi.

Pek çok olmayan tadilat teklifleri idare meclisine ve murahhaslar komisyonuna tevdi olundu şimdi ise bu teklifat metni projeye ilave edilerek konferansa tevdi edildi.

Bu maddi tadilatın maada sırf şekle ait yapılan tadilat lisanın açık ve daha anlaşılabilir olmasından ibarettir. Bu ıslah keyfiyeti ekseriyette Fransız Salibi Ahmerinin teklifatı ile vücuda gelmiştir. 11 Mayıs projesini ihzar edenler bu husustan dolayı mevzuu bahs Fransız Salibi Ahmer cemiyetine karşı minnetdardırlar. Konferansın üzerinde karar vereceği metin iste bu suretle tanzim edilmiştir.

İdare meclisi ve Lig bu müessese namına Beynelmilâl Konferans tarafından kabul olunacak proje metni mucibince harekete hazır olduklarını beyan ettiler. Bu suretle Konferansın kararı için her bir şey ihzar edilmiş ve Konferansın kendisinin salâhiyeti dahilinde katı olarak bu mühim meseleyi hal edecektir.

Bu raporun her bir maddesi hakkında izahat vermek muvafık olacaktır. bilhassa elhazırda mevcut metin ile 11 Mayıs tarihli metin arasında millî Cemiyetler

tarafından yapılan itirazlar tedkik edilecektir yalnız şekle taalluk eden itirazlar mevzubahs olmayacaktır .

Şimdi projenin her bir maddesinin tetkikine geçelim :

Madde 1 — Arzu ederseniz tevzi edilen birinci maddeyi tetkik edelim. Beynelmîlêl konfrans, Beynelmîlêl Salibi Ahmerlerin en salahiyetdar en alı rey ve karar mahallidir .

Bu Konferansta hükümetlerin ve millî cemiyetlerin mümessilleri yanında bundan böyle Lîg, Beynelmîlêl Komita gibi, telekki edilecektir. Lîg bu sûretle Beynelmîlêl Konferansın müzakerelerine iştirak edeceğinden kendi heyeti umumiyesini lagvetmeğe muvafakat edecektir. Maddei muvakkatenin bir fıkrasında bu lagvi mes'elesi muharrerdir. Hakikatte bu yeni teşekkülün gayelerinden biri millî cemiyetlere fazla masarifi mucip bi lüzum ve ihtilafa sebebiyet veren içtimalara ve salâhiyet nizalarına mani olmaktır. Millî cemiyetler nizamname mucebince Beynelmîlêl komita tarafından tanıyan cemiyetlerdir ve bunlara Lîg azasından olan diğer cemiyetlerin ilavesi icap eder.

JÖNEV itilafına iştirak eden hükümetler tabiri Konferansın nizamnamesinde istimal edilen ve bir taraftan Jönev itilâfı mucibince hükümetlerin muhtelif tarzlarda kabul edeeekleri taahhüdât "imza, tasdik veya iştirak" ve diğer taraftan 1864 itilâfının da mevcut olması ve tekrar tetkik olunan itilâflar dolâyisile "imza eden hükümetler" tabirine tercih oluumuştur. Aynı tashihat 7 inci maddenin metninde de yapılmıştır .

Madd 2 — İkinci maddeye geçerken görülecek ki Konferansda karar itihaz etmek salahiyeti birinci maddenin bahş ettiği bir haktır.

Bu hak Salibi Ahmerin 3 uzvu olan Millî Cemiyetler, Beynelmîlêl Salibi Ahmer Komitesi ve lig Salibi Ahmer Ce-

mîyetlerinin kadim idarei muhtariyelerine hörmetkâr olarak istimal edilecektir.

Konfransın kendi nizamâtı dahiliyesini tedkik tahvil veya yeniden tanzim hususundaki karar salahiyeti hiç şüphesiz her taraftan teslim edilir.

Bundan maada Konferans, Komite ve Lîge verilecek vekâlet ve esasa teallûk eden mezuniyet mesaili ile her iki müessese arasında zuhur edebilecek her türlü müşkilâtı izale salahiyetini muhafaza etmelidir. Bundan maada esas olarak bu nizamnamei dahiliye istinaden Konferane kendi salahiyetini istediği tarzda tefsir ve istimal edebilmesidir.

Bu kararların şekilleri bir nizamname ile tesbit edilmelidir. Bazı kararlar mahiyetleri itibariyle Salibi Ahmerin 3 uzvuna karşı mecburiyetler tahmil eder. Bundan yani kararlardan konfransın bilhassa salahiyetdar olduğu mesaili kastediyoruz. Yukarda arz ettiğimiz gibi diğer kararlar tavsiye mahiyetinde olacaktır bunun ile de millî cemiyetlerin Beynelmîlêl Salibi Ahmer Komitesine ve lige ait mesaili kast ediyoruz .

Salibi Ahmer teşkilatının Bu güne kadar beynelmîlêl konferans tarafından gösterildiği veçhile esas olarak millî Cemiyetlerin istiklalini tanımıştır.

Bu istiklahiyet yeni statü ile haleldar olmamalıdır. Bu nizamname ile de konferansın millî cemiyetlere vazife ve masarifi tahmil edemeyeceğini bilhassa zikr etmiye lüzum yoktur .

Millî cemiyetler kendi arzu ve muvafakatları ile konferansın tavsiyesi dairesinde faaliyette bulunacaklardır . Bu sebeplerden iş bu proje malî mevaddı muhtevi değildir.

10 uncu madde de gösterildiği veçhile konferans ve daimi komisyonlar masarifi evelki konferanslarda mevzuu bahis olduğu üzere bu masraflar içtimaları kabul ve konferansa aza gönderen ve

daimi komisyonda mümessil bulunan teşkilata aittir. Her cemiyet Beynelmîl Salibi Ahmer komitesi ve Ligi kendilerine ait paraları intihap ve arzu ettikleri surette sarf etmeleri salâhiyetleri dahilindedir.

Diğer taraftan Beynelmîl komite ve Lig, konferansın mukarreratına muhalif hiç bir karar itihaz edemeyeceklerini kayıt etmek mecburiyeti hasıl oldu. Bu kayıt bizim nokta-i nazarımızda bir veya diğerinin serbestii harekâtına mani değildir. Bunlar kendilerine verilmiş salâhiyet dahilinde hareketlerinde serbesttirler. Beynelmîl Komite ve Ligin statülerinde "nizamnamei dahili", Beynelmîl Salibiahmer statülerine muhalif hiçbir şey bulunmayacağı ve bu statüler Konferans tarafından tescil edileceğini ilaveye lüzum görmedik. Bu her iki teşkilatın konferansın kararlarına muhalif karar alamayacaklarının statüleri içinde zikr edilmiş olması tabiidir. Bu statüler Beynelmîl Salibiahmer statülerine ve konferansın kararlarına tevafufl edecektir.

Hakikatta bu muhtelif uzuvların rol ve faaliyetlerini Salibiahmerin muvaffakiyat ile hem ahenk olarak intizamı temin etmek ve Salibiahmer mesailinin en yüksek ve âli hakemi olan Beynelmîl Konferans kadrosuna idhal etmek lazımdır.

Beynelmîl Salibi Ahmer Cemiyeti ve salibi Ahmer cemiyetleri ligi statülerinin her hangi bir maddesinden dolayı bir ihtilaf zuhurunda 10 uncu madde mucebince ittihaz edilecek karar ihtilaf hal eder.

Madde 3 — bâdema Beynelmîl konferansın her 4 senede bir içtima edeceğine dairdir. bir maddei muvakkate 14 üncü konferansın 1930 senesinde toplanacağı hakkındadır.

Bu kararın saikını gireceğimiz yeni devrin şeraitinde aramalıdır. Salibi Ahme-

rin tekâmülü bu konferansın hitamından evvel yeni bir safhaya girecek, Bu itibarla yeni statünün, projenin 1 ve 2 inci maddeleri mucibince ikmal icabettir. Buda projesi size tevdi edilen statünün kabul ve tatbikiue muvafıktır.

Şimdiden nazarı dikkati celb ederim ki nizamname kabilinden diğer mesailinde yakın bir zamanda zuhur edebilmesi mümkündür bilhassa beynelmîl Salibi ahmer komitesi ve Ligin Beynelmîl, yardım birliği kadrosu dahilinde telifli mesail edebilmeleri meselesi bu gibi itilafları yakın bir istikbalde beynelmîl konferansın tasvibine arz etmek münasip olacaktır. Bundan dolayı 14 üncü konferansın zamanından evvel toplanması teklif edilmiştir.

Madde 4 — Yeni nizamnamede ehemmiyetli bir mevki olan bu maddeye müteaddit rötuslar yapıldı. Lâkin rötuslar şekil itibarıyla idi. Esaslı hiç bir tadilata uğramadı, yalnız 9 uncu madde hakkında mürahasalar meclisi ve Lig idare meclisleri bazı hususta tertibat almak ile beraber kendilerine berayı tetkik gönderilen mesail hakkında da karar verebilecekleri kabul ve zikir edildi. İdare meclisinin teşkilât ve salâhiyeti lig statüsü muclhince devam edecektir. Projenin 12 inci maddesi mucibince bu nizamnameler projenin tasdikından sonra bu projeye tetabuk edecektir. Diğer taraftan 4 üncü madde ile vazifeler tespit edilen mürahasalar meclisi Beynelmîl komite ve lig tarafından tanınmış bilumum milli cemiyetler azalarından müteşekkil olacaktır.

Bu suretle milli cemiyetler Beynelmîl konferans kadrosu etrafında toplanacaktır, bir taraftan lig azaları ligin işlerine ve diğer taraftan Beynelmîl Salibi Ahmer komitesi tarafından tanınan cemiyetler Salibi Ahmer vezâifinin diğer

aksamile meşğul olacaklardır. Bu içtimaların aynı zemane tesadüfı yalnız milli cemiyetlerin Beynelmilel Salibi Ahmerin müteaddit uzuvlarında kendilerini temsil ettirmelerini teshil ve masarifini tenzil ile kalmayarak bu müteaddit içtimalarda alınan kararların yeknesak olması ve bu yüzden salâhiyet hakkında olacak ihtilâflara karşı ciddi teminat husule getirecektir.

4 üncü maddedin tetkikile görülecek ki bu murahaslar meclisi ilerde bahs edilecek bilcümle vezaifl deruhte etmekle beraber konferansta eski şeklinde olduğu gibi murahaslar komisyonunun vazifelerine devamını temin edecektir. Hali hazırda hususî murahaslar komisyonu ile Ligin şeklen tarki mezkûr Lig tarafından bir murahas bulundurmasıdır. Bu suretle murahaslar meclisi hiç bir suretle hususî komisyona bahşedilmiş imtiyazdan mahrum olmayacaktır.

Madde 5 — Beşinci maddenin gayesi her iki komisyonun ve Beynelmilel konferansın kararlarında tecanüsü temindir. bu madde hakkında vuku bulan teklifler bizi eski metnin hataya sevk edebileceği kanaatını verdi.

delegeler meclisinde milli bir cemiyetin delgesi sıfatile ve yahut idare meclisi vekilleri, bu konferansta bu cemiyet delgesi sıfatını muafaza ettiklerini tavzih ve tesbit eden yeni bir metnin ikamesini teklif ederler.

Madde 6 — Altıncı maddede beynelmilel konferanstan mada olacak içtimalara aittir ve gayası bu içtimaların nüfuz, hak ve tefevvükünü bütün milli Salibiahmerin arzusu veçhile temin etmektir

Evvela ehemmiyeti azimesi mücerrep ve her taraftan takdir edilegelmekte olan hususî veya mintakavî konferanslardan bahsetmek istiyoruz.

11 Mayıs tarihli Projede konferansın bu içtimaların ne şerait tahtında topla-

nabileceklerini tespit edeceği ifham edilmiştir. Bu madde her ne kadar hususî ve mintakavî konferanslar nizamnamesinin konferans tarafından tanzim edileceğini kabul ediyor isede projeyi tanzim edenler beynelmilel konferans Haricinde milli cemiyetlerin beynelmilel konferanslar haricinde içtimalarını tahdit etmeği muhtak bulmamışlardır ve bu husus epi endişeyi mucip olmuştur. Bu cümle yeni metne konmamıştır. yalnız hususî ve mintakavî konferansların beynelmilel konferans tarafından hal edilmiş veya ruznamesine dahil olmuş mesail hakkında karar vermekten içtinap edeceklerini kaydetmek kâfidir.

Konferansın alelade iki içtima arasında bir defa Lig tarafından kendi meclisi idaresinin içtima tasavvur edilmişti. Beynelmilel bir cemiyet kâtibi umumisinin temsili faaliyeti, teşkilat azalarile kâtibi umumilik arasında daimî ve bîla vasıta teması icabettir.

Diğer taraftan murahhaalar meclisi Beynelmilel konferans harici olarak lüzumunda bilumum milli cemiyetler ve ligin ihtisası haricinde müstacel meseili müzakere için içtima edebileceği ihtimali vardır.

Bu taktirde meclis 10 milli cemiyetin ve ya Beynelmilel komita ile 5 milli cemiyetin talebi üzerine idare meclisinin bulunduğu mevkide ve aynı zamanda toplanabilirler.

Eğer Murahaslar meclisi konferansın haricinde içtima edecek olursa ruznamesini 4 ve 6 inci maddeler mucibince tayin edilen hudut dahilinde tanzim eder.

görülyöyorki 11 mayıs tarihli metnin 6 inci maddesinin son fıkrası lağv edilmiştir. Bu fıkrada her iki meclis için daimi komisyonun muvafakati ile fevkalade olarak içtima edebileceğine dairdi. Meclisi idareye bu lağv meselesi şu suretle izhar edildi.

(Bu maddenin son fıkrasını lâğv etmeğimize sebebi Beynelmîl Salibi Ahmer teşkilatının serbestli hareketlerine mani olmamak ve kendilerine karşı bizden bekledikleri imadi göstermek içindir. Her iki meclise fevkalade olarok lâzım gördükleri takdirde içtima hakkını veriyoruz. Bu serbestiyi sût istimal Etmeyeceklerinden eminiz. Bu fıkra da meclisi idare hakkındaki mütalebat deleğe murahhaslar hakkındada aynen kabili tatbiktir.

Madde 7 — Yedinci madde beynelmîl salibi Ahmerin hiç bir tadile oğramıyan salâhiyetinden bahistir. SalibiAhmer cemiyetlerinin kendisine tanıdığı yüksek ve kadim mevkii muhafaza ve hali hazırda mevcut beynelmîl itilaf ve beynelmîl konferans tarafından kendisine tevdi edilmiş ve edilecek vekâlet mucibince mesaisine devam eder. bitaraflik hususundaki istiklal teminat altına alınmıştır.

Beynelmîl komitanın vazifesi cemiyetlerin uhdelere düşen vezaifi ifa edip etmediklerini tetkik ile neticeden bilumum milli cemiyetleri haberdar etmek için başlangıçtan beri beynelmîl Salibiahmer komitasına tevcih olunan vekâlet takviye edilmiştir.

Madde 8 — Sekizinci madde Lig Salibiahmer cemiyetlerinin Salibiahmer mill cemiyetlere istirakını ve sulh zamanındaki faaliyetini teyit eder. Bu program ligin hali hazırda mevcut ve tatbik olunan nizamnamesinde berveçhizir tespit edilmiştir. Lig bir hükümet veya bir kavme mensup siyasi, dini bir sıfatı haiz değildir. Gayesi daimi surette Salibi Ahmerin insani yardımını teşvik ve teshildir bunun için :

1 — Her memlekette milli Salibi Ahmer teşkilat ve terekkiyatını te'min için teşvikatta bulunmak ve teshilat göstermek.

Bu teşkilatın ceneve itilafı dairesinde çalışmaları ve resmi müsadeyi haiz olmaları lâzımdır.

2 — Bu teşkilatın gayesi sıhhati muhafaza, hastalıklara karşı tedabir almak ve sefaleti tahlif etmek için müştereken çalışmak.

3 — Tanınmış ve yeni keşf olunmuş fenni ve sıhhi vasıtaları ahalinin istifadesine vaz ve bunların tatbikini temin etmek.

4 — Milli veya beynelmîl bir afet vukuunda Salibi Ahmer cemiyetleri ile teşriki mesai edecek bir vasita temin etmek.

Madde 9 — Dokuzuncu maddede Beynelmîl komita ile ligin Herbirinin dairei selâhiyeti dahilinde olan bilumum vazifelerde bir hudut tayini mümkün olamayacağı görülmüyor.

Hali hazırda uhdelere düşen vazifelerini ifa eden bu iki müessese yekdiğerine ait vazifelerde sıkı bir temas muhafaza etmeği taahhüt ederler.

Salibiahmer uhdesine düşen mütaaddit vazifeler ve kendisinin Beynelmîl'e şahadaki vaziyeti manevisi nazari itibara alındığı taktirde bunları kar'iyetle taayyun ve tahdid etmek tehlikeli olabilir.

Bunlar vazife ve nüfuzlarını tatbik ve muhafaza idedilmeleri ihtiyaca göre tatbikle mümkündür.

Bu madde mucibince ve her iki cemiyet arasında sıkı bir irtibatı temin etmek maksadile beynelmîl Salibi Ahmer komitesi tarafındau lig nezdinde ve ligde komita nezdinde birer mümessil bulunduracaklardır.

Beynelmîl komita ile lig beynindeki müşterek mesaiyi temin etmek için bu şekil kâfi görülmüştür.

II Mayıs tarihli itilafın 6 ncı maddesi mücibince idare heyeti nezdinde daimi surette beynelmîl Salibiahmer komitesinin birer mümessili bu bulundurulmaktan sarfı nazar edildi.

Madde 10 — Bu maddede 11 Mayıs tarihli itilafnamenin metninde şekil itibarile tadilinden bahsidedir. Yani itilafnamenin sonuncu fıkrası mucibince nizamnamenin tefsirine ait kısmı daimi komisyonların teşekküllerine ait olan fıkradan sonraya kondu. Bundan mada en mühim olan vazifesinden bahsetmek icabider ki buda şüphesiz hakem vazifesidir.

teşkilata gelince birçok cihetlerden konferans tarafından intihap idilen 3 mümessilini komisyon nezdinde milji cemiyetleri temsile kâfi gelemeyince gene iki sınıf mümessil intihabı şayan arzu olmayacağına nazarı dikkati celp ettiler.

Bu esası mülâhazatı nazarı itibara almak için şimdi konferans 5 mümessil intihap edecektir.

Meclisin içtimai için azanın huzuru nazım geldiği tesbit edildi ve bu suretle haddi nizamisinin mevcut olmamasından dolayı içtima edememek tehlikesi bertaraf edilecektir.

Azalar bir mazereti olupta içtimada bulunmayacakları zamanlarda yerlerine kendi cemiyetlerine mensup bir vekil intihap edebilirler. Dâimi komisyonun vazifesi ise X ücü maddede maa teferruat arz edildiğinden burada bahse lüzum görülmemiştir.

Gayri melhuz veya mücbir sebeplerden dolayı konferans için tespit edilen tarihte içtima kabil olmadığı takdirde içtimam zaman mekânının tayini salâhiyeti daimi komisyona verilmiştir.

Bu kayıt fevkalade zamanlara münhasır konferans tarihinin ileri ve geri almak salâhiyetinin bu komisyona verilmesi her halde ihtiyatlı bir harekettir.

Madde 11 — Bu madde birinci madde mucibince Beynelmilel konferans nizamnamesinin tetkikinin meclisi idare ve murahhaslar meclisinin muvafakati şartile ve sülûsan ekseriyetle kabil olacağına dairdir.

Bu madde bundan mada bütün tadilat için altı ay evvel ihbari keyfiyet lüzumunu göstermektedir. bu nizamnameye muvaffakiyetle tatbik edildiği takdirde muteberdir.

Madde 12 — Onikinci madde dört maddei muvakkateyi muhtevidir.

Bunlardan sonuncu 11 mayıs tarihli itilafnamede mevcut degildir.

1 — Yukarıda bahs edildiği vech ile Salibiahmer cemiyetleri liginin heyeti umumiyesinin lâğvına dairdir.

2 — Nizamnameler Beynelmilel Salalibiahmer komitesi, Salibi Ahmerligi meclisi idaresi tarafından Beynelmilel konferansa ve ya daimi komisyona kendi nizamnamelerinin Beynelmilel salibi Ahmer nizamnamesine tevafukunu bildirdikten sonra mevkii meriyete gireceğinin tasrihine dairdir. Beynelmilel Salibi Ahmer nizamnamesi dahilisi bu iki cemiyetin ve ya birinin mebhus muvafakat hakkındaki beyanatından sonra mevkii meriyete girer. Benelmilel Salibi ahmer komitesi ve Salibiahmer cemiyetleri ligi heyeti idaresi reisleri hususî murahhaslar komisyonuna bu konfransa mutabakatlarını ihbar edebileceklerine dair beyanatta bulundular.

3 inci maddei muvakkat: XIV uncu Beynelmilel Salibi Ahmer konfransı itilafın kabulünden sonra içtima edecek ilk

konfrans olduğundan hususi bir mahiyeti haiz olacağından Dört senelik müddeti beklemeden 1930 da içtima edeceğinden bahistir.

Bu ilk ictima komisyonun teşekkülünden evvel ve kendisinin kıdemli azası taraftan vaki, olacak davet üzerine yapılacaktır.

Elinizde mevcut metin hakkında raportörler tarafından verilen izahat murahhaslar hususi komisyonu tarafından dünkü içtimada müttefikan kabul edilmiştir.

Dört Milli çemiyet VI inci madde

hakkında kuyudu ihtiraziye dermeyan etmişlerdir.

4 — Dördüncü ve sonuncu madde muvakkate XIII üncü beynelmilel konferans dağılmadan evvel X ve XI inci maddeler mucibince daimi komisyonu içtimaa davet etmesine müsaadeden bahistir.

Konfrans kenî murahhasları namına tevdi edilmiş olan rapor hakkında beyani mütalâa etmek hakkını haizdir.

Komisyon kendi tasdikına iktiran eden bu metnin konferans tarafından mazhari kabul olacağı ümidini perverde eyler.

